

V. İ. L E N İ N

T Ü Z Ü K

Ü Z E R İ N E

DIETZ VERLAG BERLİN

1976

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

B İ R İ N C İ B Ö L Ü M

ÖRGÜTSEL ÖDEVLERİMİZ KONUSUNDA BİR YOLDAŞA MEKTUP (1)

Değerli yoldaş ! "Petrograd devrimci parti örgütü" taslağınızı eleştirmeme ilişkin ricanızı seve seve yerine getiririm. (Siz herhalde Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi Petrograd çalışma örgütünü hedef edindiniz) Tarafınızca ortaya atılan soru öylesine önemli ki, bu sorunun tartışmasına Petrograd komitesinin tüm üyeleri, hatta tüm Rus Sosyal demokratları katılmak zorundadır.

Herşeyden önce belirtmek isterim ki, "Savaşbirliği"nin eski örgütünün (sizin adlandırdığınız gibi "birleştirici") neden hiç bir işe yaramadığı konusundaki açıklamanıza tamamen katılıyorum. "Raboçeye Delo"(2) dakilerin "demokratik" ilkelere dayanarak kibirle ve inatla savundukları sözde seçim sistemi ve işçilerin aktif çalışmalardan soğutulması konusunda ilerici işçilerde ciddi bir öğrenim ve devrimci eğitimin eksikliğine parmak basıyorsunuz.

Evet, öyledir : 1. Ciddi bir öğrenim ve devrimci eğitimin eksikliği (yalnız işçilerde değil, aydınlarda da), 2. Seçim ilkelerinin yersiz ve abartılarak uygulanışı ve 3. İşçilerin aktif devrimci çalışmalardan soğutulması - bu konudaki temel eksiklik gerçekte yalnız Petrograd'lılarda değil, partimizin diğer bir çok yerel örgütlerinde de bulunmaktadır.

Örgütsel ödevlerle ilgili temel düşüncenizi tümüyle paylaşıyor ve ana hatlarını mektubunuzdan anlayabildiğim kadarıyla örgüt taslağınıza da katılıyorum.

Ve tüm Rusya'ya dönük çalışmalara ilişkin ve toplam parti ödevlerinin özellikle vurgulanması zorunluluğu konusundaki görüşlerinize tamamen katılıyorum ; taslağınızın ilk maddesinde bu durumu şöyle belirtiyorsunuz : "Partinin yönetici merkezi (ve yalnızca bir komitenin ya da semtin değil), işçiler arasında sürekli muhabirleri bulunan ve örgütün iç işleriyle sıkı bağları olan 'Iskra' gazetesidir." Ben yalnız, gazetenin, teorik gerçekleri, taktik ilkeleri, genel örgütsel

ileri, şu ya da bu anda partinin genel ödevlerini geliştirmek için, partinin ideolojik önderi olabilirliğine ve olmasının zorunluluğuna dikkati çekmek istiyorum. Ancak hareketin doğrudan pratik yönetimi yalnızca özel bir merkezi grubun (kısaca merkez komitesi diyelim) elinde olabilir ki, bu grup, tüm komitelerle kişisel olarak iliş-

kide bulunur, Rus Sosyal Demokratların en seçkin devrimci güçlerinin tümünü bir araya getirir ve partinin bütününe ilgilendiren, yazılı materyalin dağıtımı, bildirilerin çıkarılması, güçlerin dağılımı, özel görevlerin yönetimi için kişi ve gruplara ödev verilmesi, tüm Rusya çapında gösteri ve ayaklanmaların hazırlanması v.b. gibi işleri yönetir. Sıkı gizlilik kurallarına uyma ve hareketin sürekliliğini sağlama zorunluluğu karşısında, partimizin iki yönetici merkezi olabilir ve olmalıdır : MO (Merkez Organ) ve MK (Merkez Komite). Birincisi ideolojik, ikincisi ise doğrudan ve pratik yönetimi üstlenmelidir. Bu grupların eylem birliği ve zorunlu bağı, yalnız ortak parti programıyla değil, her iki grubun bileşimiyle (her iki gruptaki, MO ve MK'sindeki kişiler arasında tam bir fikir birliği olması gereklidir), aralarındaki düzenli ve sürekli toplantılarla da sağlanmalıdır. Ancak bundan sonra bir yandan MO Rus jandarmasının baskınlarından korunmuş ve de sağlamlılığı ve sürekliliği güven altına alınmış olur - diğer yandan da MK tüm önemli sorunlarda MO ile anlaşmaya varır ve hareketin tüm pratik yönünü doğrudan doğruya yönetmek için yeterli özgürlüğe sahip olur.

Tüzüğün ilk maddesinin sadece (taslağınızdaki gibi) hangi parti organının yönetici olarak tanınmasına dikkati çekmekle kalmaması, partimizin bir parti olarak var olmayacağı zamanlar, ilgili yerel örgütlerin, merkez kurullarının yaratılması, desteklenmesi ve sağlamlaştırılması konusunu kendilerine ödev edinerek aktif görev almalarını da belirtmesi arzu edilirdi.

İkinci maddede Komite için, "yerel örgütleri yönetmesi" (belki şöyle demek daha iyi olurdu : "partinin tüm yerel çalışmalarını ve tüm yerel örgütlerini", ancak formüle etmenin ayrıntıları üzerinde durmak istemiyorum) ve hem işçilerden hem de aydınlardan oluşması gerektiğini, çünkü onların iki komiteye ayrılmasının zararlı olduğunu söylüyorsunuz. Bu tamamen ve kesenkes doğrudur. Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisinin sadece tek Komitesi olmalıdır ve ona, kendini tümüyle Sosyal demokrat çalışmalara ~~çalışmalara~~ veren, politik bilinci tam olan Sosyal Demokratlar girmelidir. Özellikle mümkün olduğunca çok sayıda işçinin, politik bilinci tam profesyonel devrimciler olarak yetişmesi ve komiteye girmesi için çaba gösterilmelidir. (x) Birlik ve uyum içinde bir Komite var olunca, Komite üyelerinin bir çok işçiye kişisel olarak tanınmasına ilişkin istem özel bir önem kazanır. İşçi sınıfı içinde olup biten herşeyi yönetebilmek için, her yana yetiştirme

- (x) Komiteye, işçi kitlesi içinde en çok bağlara ve en iyi "şöhrete" sahip olan devrimci işçilerin alınması için çaba gösterilmelidir.

olanağına sahip olmak, çok kişi tanımak, tüm yolları ve ayak oyunlarını bilmek v.b. zorunluluğu vardır. Bu nedenle Komiteye, olanaklara göre, işçi sınıfı içinden işçi hareketinin tüm başta gelen önderleri katılmak zorundadır, Komite yerel hareketin tüm alanlarını ve tüm yerel kuruluşları, güçleri ve parti araçlarını yönetmekle yükümlüdür. Komitenin nasıl kurulması gerektiği konusunda bir şey söylemiyorsunuz -gerçi komitenin nasıl meydana getirileceği konusunda özel bir takım kuralların gerekli olmadığına dair fikir birliğine varacağız- Bu ise Sosyal Demokratların zamanında ve yerinde çözecekleri bir sorun. Gerekirse Komitenin, üyelerinin çoğunluğunun (ya da üçte iki çoğunluğunun) kararı üzerine tamamlanacağı; evraklarını (devrimci yönden) güvenilir ve (politik yönden) sağlam bir yerde saklamakla, ayrıca daha baştan itibaren yedek üyeleri sağlamakla yükümlü olduğu üzerinde durulabilir. Bir MO'nına ve bir MK'sine sahip olduğumuzda, yeni komiteler sadece onların işbirliği ve onayıyla kurulmalıdır. Komite üyelerinin sayısı elden geldikince çok geniş tutulmamalıdır (böylece bu üyeler yüksek bir düzeye sahip olurlar ve devrimci çalışmalarda daha iyi uzmanlaşabilirler), ancak tüm çalışma alanlarının kapsanmasının, ayrıntılı tartışmalar yapılmasının ve sağlam kararlar alınmasının sağlanması için yeterli sayıda da olmalıdırlar. Komite üyelerinin oldukça kalabalık ve bu nedenle sık sık bir araya gelmelerinin tehlikeli olduğu görülürse, o zaman belki Komiteden, kesinlikle sekreterin ve tüm çalışmaların pratik yönetimine en iyi uyan üyelerin katılmasının zorunlu olduğu özel, çok dar (beş ya da daha az kişi diyelim) bir yönetici grup ayırmak gerekir. Bu grup için, tutuklanma durumu karşısında yedek kişileri bulmak, böylelikle çalışmaların kesintiye uğramamasını sağlamak özellikle önemli olurdu. Tüm üyelerle yapılacak Komite toplantıları, işleri yürüten grubun aldığı önlemleri onaylardı, bu grubun birleşimini belirlerdi v.b.

Bunlardan başka aşağıdaki, Komiteye bağlı, onun emrinde olan kurumları öneriyorsunuz : 1. Tartışma ("en iyi" devrimcilerin danışmaları), 2. Semt çapında örgütlenmiş hücreler, 3. Bunların her birine bağlı propagandacılar hücreleri, 4. Fabrika hücreleri ve 5. İlgili semtlerin fabrika hücreleri delegelerinden oluşan "temsalciler toplantıları". Tüm başka kurumların (ve sıraladıklarınızın dışında daha pek çoğu ve çok çeşitlisi bulunmalıdır) Komitenin emrinde olması, semtlerinin (çok büyük kentler için) ve fabrika gruplarının (her zaire her yerde) bulunması zorunluluğuna ilişkin düşüncenizi paylaşıyorum. Ancak bir kaç ayrıntıda sizinle tam olarak aynı fikirde değilim. Örneğin "tartışma"yı ele alırsak, bence böyle bir kurum tamamen

gereksizdir. Bütün "en iyi devrimcilerin" Komitede olması ya da özel görevleri yerine getirmesi gerekir. (Basım, ulaştırma, gezici ajitasyon, örgütlenme, örneğin bir pasaport bürosuna ya da casus ve kışkırtıcılara karşı savaşı bir saldırı birliğine ya da ordudaki gruplara ait olması gibi...)

"Danışmalar" hem Komitede hem de her semtte, fabrika, propagandacılar, sendika (dokumacıların, mekanisyenlerin, deri işçilerinin v.b) öğrenci, yazılı materyal hücrelerinde yapılacaktır. O zaman neden danışmalar için özel bir kurum ?

Devam edelim. "İsteyen herkese" doğrudan doğruya "Iskra"ya yazma olanağının tanınmasını istemekte haklısınız. Ama bu "doğrudan doğruya", "isteyen herkese" redaksiyonun adresini duyurmak ve serbestçe girip çıkmalarına izin vermek biçiminde anlaşılmamalı, isteyen herkesten gelen mektupları redaksiyona devretmek (ya da yollamak) şeklinde yorumlanmalıdır. Gerçi adresler oldukça geniş bir çevre için ulaşılabilir olmalıdır, ama yine de isteyen herkes için değil, yalnızca gizlilik kurallarına en iyi uyan güvenilir devrimciler için - önerdiğiniz gibi, her semte bir adres yerine belki de daha fazlası (verilebilir-ç); ayrıca çalışmalara katılan herkes, ayrıcalıksız tüm hücreler, kararlarını, istemlerini, yanıtlanmasını istedikleri sorularını hem Komiteye hem de MO ve MK'sine bildirmek hakkına sahiptirler. Eğer bunu sağlarsak, "tartışma"da olduğu gibi ağır işleyen ve gizlilik dışı kurumlara gerek kalmadan parti çalışmalarının tümünde yaratıcı danışmalara ulaşabiliriz, bundan başka kişisel görüşmeleri elden geldiğince çok ve değişik kişilerle yapmak için çaba gösterilmelidir - ancak tabi ki bu bir gizlilik kurallarına uyma sorunudur. Genel toplantı ve görüşmeler Rusya'da yalnız arada sırada, çok özel durumlarda mümkün olmaktadır, ve bu toplantılara "en iyi devrimciler" katıldığında çok dikkatli davranmak gerekmektedir, çünkü kışkırtıcılar ve casuslar için genel toplantılara sızmak ve toplantıya katılanlardan birini gözetlemek çok kolay olmaktadır. Sanırım şöyle davranmak belki de en doğrusu olurdu : Eğer mümkünse büyük (30-100 kişi arası diyelim) genel toplantılar düzenlemeli (örneğin yazın ormanda ya da özel olarak bu iş için hazırlanmış bir evde), sonra Komite "en iyi devrimcilerden" bir ya da ikisini oraya göndermeli ve toplantının iyi bir bileşimde olmasını sağlamalıdır, bunun için olduğunca çok sayıda fabrika hücrelerinden güvenilir üyelerin çağrılmasını örnek verebiliriz. Ama bu toplantıların devamlı bir kurum haline getirilmesine izin verilmemelidir ; bunlar tüzükte saptanmamalı, düzenli aralarla ve tüm toplantıya katılanların orada

hazır bulunanların tümünü, yani hücre "temsilcileri"nin tümünü tanıyacakları bir şekilde yapılmamalıdır ; bu nedenle yalnız "tartışmalar"a değil, "temsilciler toplantıları"na da karşıyım. Bu iki kurumun yerine, örneğin aşağıdaki kuralın konmasını öneririm. Komite, mümkün olduğunca harekette aktif görev alanlardan çoğunun ve genelde tüm işçilerin katılacağı büyük toplantıların düzenlenmesini sağlar. Toplantının zamanı, yeri , nedeni ve bileşimi, bu tür eylemlerin gizlilik koşullarında örgütlenmesinden sorumlu olan Komite tarafından belirlenir. Tabi ki bu nedenle henüz devamlı kurum olma niteliğini daha az taşıyan işçiler tarafından düzenlenmiş gezintiler sırasındaki toplantılar, ormanda v.b. gibi, güçleştirilmemelidir. Belki bundan tüzükte hiç bahsetmemek daha iyi olurdu.

Semt gruplarını ilgilendiren diğer konulara gelince, en önemli ödevlerinin, yazılı materyalin dağıtımını doğru bir şekilde örgütlemek olduğunu ben de onaylıyorum. Sanırım, semt grupları esas olarak Komite ve fabrikalar arasında aracı, hatta ilk sırada aktarıcı olmak zorundadırlar. Komiteden aldıkları yazılı materyalin gizlilik koşullarında doğru olarak dağıtımını esas ödevleridir. Ve bu ödev çok büyük önem taşımaktadır, çünkü dağıtıcılardan oluşmuş özel bir semt grubunun, semtteki tüm fabrikalarla, işçi evlerinin mümkün olduğu kadar çoğuyla düzenli ilişkisi sağlanırsa, hem gösteriler hem de ayaklanma için önemi çok büyük olacaktır. Broşürlerin, bildirilerin, çağrılarının v.b. çabuk ve doğru aktarılması, hiç bir terslik çıkmayacak ve bir ajan şebekesi yetiştirecek şekilde organize edilmelidir - yani gelecekteki gösteriler ya da ayaklanma için hazırlık çalışmalarının büyük bölümünü yerine getirmelidir. Heyecan, grev, taşkınlık anında yazılı materyalin dağıtımını düzene koymak için zaman geçmiş olacaktır- Bu ancak yavaş yavaş, her ay mutlaka iki üç kez yapıldığında öğrenilir. Gazete olmadığı zamanlar bildiri dağıtılabilir ve dağıtılmalıdır, bu dağıtma aygıtının hareketsiz kalmasına kesinlikle izin verilmemelidir. Arkadan da bir gece içinde Petrograd'ın tüm işçi mahallelerini haberdar edebilmek ve deyim yerindeyse harekete geçirebilmek için bu aygıtı yetkin bir ^{düze}~~derese~~ye getirme yoluna gidilmelidir. Eğer bildiriler merkezden en yakın aracı hücrelere ve oradan da dağıtıcılara sistemli bir biçimde aktarılırsa, bu hiç de hayalci bir ödev değildir. Bana kalırsa semt gruplarının fonksiyonlarını, salt aracı ve aktarıcı yerler rollerinden daha ileriye götürmemeli ya da daha doğrusu bu iş dikkatli yapılmalı - aksi halde işin birliği ve gizliliği tehlikeye düşebilir. Bütün parti sorunları üzerine danışmalar, doğal olacak semt hücrelerinde de yapılacaktır, ama yerel hareketin genel so-

runları üzerine olan kararları yalnız Komite alabilir. Semt gruplarına öncelik, sadece aktarım ve dağıtım ile ilgili teknik sorunlarda verilmelidir. Semt gruplarının bileşimi Komite tarafından belirlenmelidir, yani Komite, üyelerinden (ya da üye olmayabilir de) bir ya da ikisini delege olarak semtlerden birine ya da diğerine atayabilir ve bu delegeleri, üyelerinin Komite tarafından yeniden onaylanacağı bir semt grubu kurmakla görevlendirir. Semt grupları, yetkilerini sadece Komiteden alan, Komitenin bir koludur.

Propagandacılar hücresi sorununa geçelim. Propagandacı güçlerin yokluğunda her semtte ayrı ayrı bu tür hücrelerden kurmak ne mümkün olabilir ne de dilemeye değer bir şeydir. Propaganda tüm Komite tarafından bir beraberlik havası içinde yürütülmeli, sıkı bir şekilde merkezileştirilmelidir, bu nedenle konuyu şöyle tasarlıyorum : Komite, üyelerinden bir kaçını bir propagandacılar grubu kurmakla görevlendirir (ki bu, Komitenin bir kolu ya da Komitenin kurumlarından biri olacaktır). Gizlilik koşullarında semt gruplarının yardımlarını isteyen bu grup, bütün kentte, Komitenin "emrine verilmiş" olan tüm bölgede propaganda yapmalıdır. Eğer zorunlu olursa, bu grup daha başka alt gruplar kurabilir, yani fonksiyonlarından şu ya da bu bölümünü bir dereceye kadar devredebilir, ama tüm bunlar Komitenin onayından geçmelidir; Komite her zaman ve mutlaka, her grup ya da alt gruba ve hareketle herhangi bir şekilde yakın ilişkisi olan her hücreye delegelerini yollama hakkına sahip olmalıdır.

Hareketin hizmetinde olan çeşitli grupların tümü aynı görevlendirme biçiminde, Komitenin kolları ya da kurumları biçiminde örgütlenmiş olmalıdır - örneğin yüksek okul ve lise gençliğinin grupları ya da diyelim ki, bizi destekleyen devlet memuru grupları, ulaştırma, basım ve pasaport grupları, gizli toplantılar için yer bulan gruplar, casusları gözleyen gruplar, ordudaki gruplar, silah temin eden gruplar, örneğin "maddi yönden kazançlı girişimler" organize eden gruplar v.b. ~~Gizli bir örgütün tüm ustalığı, eldeki herşeyden yararlanmak, "herkese ama herkese iş vermek", ama aynı zamanda tüm hareketin yönetimini elde tutmaktan ibarettir ve bunun da elbette ki otorite sayesinde değil, terakki ne saygınlık, enerji, daha fazla deneyim, çokyönlülük ve daha büyük bir yetenekle gerçekleşmesidir.~~

Gizli bir örgütün tüm ustalığı, eldeki herşeyden yararlanmak, "herkese ama herkese iş vermek", ama aynı zamanda tüm hareketin yönetimini elde tutmaktan ibarettir ve bunun da elbette ki otorite sayesinde değil, saygınlık, enerji, daha fazla deneyim, çokyönlülük ve daha büyük bir yetenek sayesinde sağlanmasıdır. Bu düşünce, eğer merkezde raslantı

sonucu çok büyük bir otoriteye sahip yeteneksiz bir kişi bulunursa sıkı bir merkeziyetçiliğin davayı çok kolay yıkıma götürebileceğine ilişkin olası ve alışılmış itirazı karşılamak üzere belirtilmiştir. Bu elbette olasıdır, ama buna karşı çare hiç de, otorite altındaki devrimci çalışma için önemli ölçüde uygun düşmeyen, hatta açıkça zararlı olan seçilme hakkı ve ademi merkeziyet sistemi değildir. Buna karşı bir çare tüzük de bulamaz, bu ancak "yoldaşça etkileme" ile sağlanabilir, bu iş bütün alt grupların aldığı kararlarla başlar, MO'na ve MK'sine başvurularıyla devam eder ve (en kötü durumda) tamamen yeteneksiz olan iktidar organının düşürülmesine kadar sürer. Komite, devrimci çalışmanın çeşitli yönleri için çeşitli yeteneklerin gerekli olduğunu, bazen örgütleyici olarak hiç bir işe yaramayan bir kişinin yeri doldurulmaz bir ajitatör olabileceğini, ya da sıkı gizlilik disiplinine uymayan bir kişinin yetkin bir propagandacı olabileceğini v.b. göz önüne alarak mümkün olan en geniş iş bölümünü sağlamaya çalışmalıdır.

Bir de propagandacılarla ilgili olarak, bu mesleğin az yetenekli kişilerle basmakalıp doldurub taşırılmasına ve bu nedenle propaganda düzeyinin düşürülmesine karşı bir kaç söz söylemek isterdim. Bizde bazen önüne gelen her öğrenci propagandacı sayılmaktadır, ve her genç kendisine "bir hücre verilmesini" v.b. istiyor. Buna karşı konulmalıdır, çünkü bu yüzden büyük zararlara uğranılmaktadır. Gerçekten ilke sahibi ve yetenekli propagandacılar çok az bulunmaktadır (ve böyle bir propagandacı olmak demek, adamakıllı öğrenmek ve deneyim biriktirmek demektir), ve bu kişileri uzmanlaştırmak, tamamen bu işe vermek ve özenle korumak gerekir. Propagandacılara her hafta birkaç konferans verdirilmeli ve becerikli propagandacıların değişik kentleri dolaşmalarının sağlanması gerektiği gibi zamanında başka kentlere de gönderilebilmelidirler. Ama çalışmaya henüz yeni başlayan gençler kitlesine daha çok bizde hücrelerde iyimserlikle "propaganda" olarak nitelenen öğrenci işgüzarlığına oranla sık sık savsaklanan pratik işler verilmelidir. Elbette ciddi pratik işler için de iyiden iyiye bir öğretim gereklidir, bununla beraber "yeni başlayanlar" için burada bir çalışma alanı bulmak daha kolaydır.

Şimdi fabrika hücrelerine geçelim. Bu hücreler bizim için özel taşırırlar, hareketin tüm ana gücü büyük fabrikalardaki işçilerin elinde olmasından ileri gelmektedir, çünkü büyük fabrikalar (ve işçileri), tüm işçi sınıfının sonuca etkili olan bölümünü yalnızca sasal yönden bir araya toplamakla kalmaz, daha çok etki, gelişme, savaşım gücüne göre kapsar. Her fabrika kalemiz olmalıdır. Ve bu nedenle

işçilerin "fabrikalardaki" her örgütü içe doğru gizli ve dışa doğru ise "dal budak salmış" olmalıdır, yani dış ilişkilerinde duyurgalarını her devrimci örgüt gibi geniş ve çeşitli yönlerle doğru uzatmalıdırlar. Yineliyorum, burada da mutlaka devrimci işçilerden bir grubun çekirdek ve önder, "evin beyi" olması zorunludur. Sosyal Demokrat örgütlerin salt işçi ya da sendika - örneği gelenekini "fabrika" hücrelerinde de tamamen kırmamız gerekiyor. Fabrika grubu ya da fabrika(işyeri) komitesi (pek çok sayıda olması gereken diğer gruplardan ayırmak için) fabrikadaki tüm sosyal demokrat çalışmayı geliştirmek için görevlerini ve yetkilerini doğrudan doğruya Komiteden alan çok az sayıda devrimcilerden meydana gelmelidir. Fabrika komitelerinin tüm üyeleri, kendilerini Komitenin ajanları olarak saymalıdırlar; Komitenin bütün emirlerine uymakla, kendilerinin de katıldıkları ve savaş zamanında üst makamların izni olmadan ayrılmaya hakları bulunmadıkları, "savaşan ordunun" tüm "yasa ve göreneklerini" göz önünde bulundurmakla görevlidirler. Bu nedenle fabrika komitelerinin bileşimi olağanüstü büyük önem taşır, ve alt komiteleri doğru olarak örgütlemek için Komitenin ana organlarından biri olmalıdır. Konuyu şöyle tasarlıyorum: Komite, üyelerinden her hangi birini(artı, farz edelim ki, herhangi bir nedenle Komitede olmayan, ama deneyimi, insan tanınması, akıllılığı ve ilişkileriyle yararlı olabilecek herhangi bir işçiyi), fabrikaların her yerinde alt komiteler kurmakla görevlendirir. Komisyon semt yetkilileriyle görüşür, bir dizi toplantının yer ve zamanını saptar, fabrika alt komite adaylarını yüreklilik ve ağız sıkılık yönünden dener, "çok gerekli titiz" bir sorgudan geçirir, eğer gerekirse denemeye sokar, bunların yanında ilgili fabrika alt komitelerine aday olanlardan mümkün olduğunca çoğunu doğrudan tanımak ve denemek için gayret eder, ve sonunda Komiteye, her fabrika hücresinin belli bir bileşimini onaylamasını ya da tüm alt komiteleri derleme, üyeleri seçme ve teklif etme konusunda belirli bir işçiye yetki vermesini önerir. Bu şekilde Komite, bu ajanlardan hangisinin ve nasıl kendisiyle ilişkiyi sürdüreceğini saptayacaktır (kural olarak semt yetkilisi aracılığıyla; ancak bu kural tamamlanabilir ya da değiştirilebilir). Fabrika alt komitelerinin önemi karşısında, her alt komitenin hem MO'na başvurabilmesi için bir adrese, hem de haberleşme materyalleri için güvenli bir saklama yerine sahip olması yönünde elimizden gelen gayreti göstermemiz gerekmektedir (yani, bir tutuklanma durumunda alt komitenin zaman yitirilmeden yeniden kurulması için gerekli olan bilgiler, mümkün olduğunca düzenli ve ayrıntılı olarak, Rus jandarmasının giremeyeceği bir yerde saklanmak üzere merkezi parti yönetimine gönderilmelidir). Elbette ki Komitenin bu adres dağıtımı, yi-

ne kendisinin düşünüp taşınması ve elindeki bilgiler sonucu girişeceği bir iştir, yoksa bu adreslerin "demokratik" dağıtımına ilişkin varolmayan bir hak sonucu değil. Son olarak belki şuna da işaret etmek yerinde olacak; bir fabrika alt komitesini bir çok üyeden oluşturmamak, tersine Komite ajanlarından birinin (ve bir yedeğin) atanmasıyla sınırlamak bazen zorunlu ya da daha elverişli olacaktır. Bir fabrika alt komitesi kurulur kurulmaz, bu alt komite, çeşitli görevleri olan, farklı sıkılıktaki gizlilik içinde ve az ya da çok uyumlu biçimde bir dizi fabrika grup ve hücrelerini oluşturmak üzere harekete geçmelidir; örneğin yazılı materyalin yayımı ve dağıtımı için hücre (yoluna konması gereken en önemli fonksiyonlarından biri, doğru işleyen bir postamızın olması, yalnız yayım yöntemlerinin değil, evlere dağıtımın da denenmiş ve gözden geçirilmiş olması, kesinlikle tüm evlerin ve yolların bilinmesi), illegal yazını izlemek için hücre, casusları(x) gözlemek için hücre, ayrıca sendikal hareketin ve ekonomik savaşımın yönetimi için hücre, konuşmalara başlamayı ve uzun uzadıya tamamen legal olarak sürdürmeyi (makinalar üzerine, denetim üzerine v.b.) anlayan, böylelikle tehlikeye düşmeden ve açıkça konuşan, insanların ağzını arayan ve durumu inceleyebilen ajitatör ve propagandacılar hücresi v.b.(xx) Fabrika alt komitesi, tüm fabrikayı, işçilerin mümkün olan büyük bir bölümünü tüm akla gelen hücreler (ya da ajanlar) ağıyla sarmak için çaba göstermelidir. Bu hücrelerin çokluğu, içlerine bir gezici propagandacıyı sokma olanağı, hele özellikle bildirilerin yayımı için, informasyonların elde edilmesi, yazışmaların sağlıklı yürümesi için yapılan doğru ve düzenli çalışma, alt komitenin başarılı eylemleri için bir ölçüt olur.

Örgütün genel biçimi, bana kalırsa şu şekilde olmalıdır : Tüm yerel hareketin, tüm yerel Sosyal Demokrat çalışmanın en tepesinde Komite bulunur. Komiteden sonra şu emrindeki kurum ve kollar gelir: İlk ola-

(x) Casusları, kışkırtıcıları ve hainleri öldürmenin arasına zorunlu olabileceğini, ama bunu bir sistem haline getirmenin doğru olmadığını ve hiç istenmediğini işçilerin kafasına sokmamız gerekir; casus-ortaya çıkararak ve izleyerek zararsız hale getirebilecek bir örnek olmak için gayret etmeliyiz. Casusların kökü kurutulamaz, ama bun-özleyecek ve işçi kitlesini yetiştirecek bir örgüt kurulabilir ve gidir.

(xx) Gösterilerde, tutukluları kurtarma eylemlerinde, askerlik iş ya da özellikle güçlü ve çevik işçilerden yararlanılacak olan raş hücreleri de gereklidir.

rak, (olanağa göre) tüm işçi kitlesini kapsayan ve semt grupları ve fabrika (işyeri) alt komiteleri şeklinde örgütlenmiş olan bir uygulayıcı ajanlar ağı. Bu ajanlar ağı, barış zamanlarında broşürler, bildiriler, çağrılar ve Komitenin gizli duyurularını dağıtacaktır, savaşım zamanlarında gösteriler ve benzeri kollektif eylemler düzenleyecektir. İkinci olarak, genel hareketin hizmetindeki akla gelen tüm hücre ve gruplar (propaganda, ulaşım, çeşitli gizli işler v.b.) gelmektedir. Tüm gruplar, hücreler, alt komiteler v.b., Komitenin kurumları ya da kolları sayılırlar. Bunlardan bazıları Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisine girme isteğini açıkça belirteceklerdir, ve Komitenin onayı koşul olarak sürülecektir önlerine, Partiye girenler de (Komitenin adına ya da onayıyla) belirli görevler üstlenecekler ve Parti organlarının talimatlarına uymakla yükümlü olacaklardır, Parti üyelerinin tüm haklarını elde edecekler, Komite için en yakın adaylar gözüyle bakılacaklardır. Diğerleri Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisine giremeyecekler, ama yine de Parti üyelerince kurulmuş olan ya da herhangi bir Parti grubuna dayanan hücrelerdeki konumlarını koruyacaklardır. Elbette ki bütün iç sorunlarda tüm bu hücrelerin üyeleri, Komite üyelerinin kendi aralarında olduğu gibi, aynı şekilde eşit haklara sahiptirler. Buradaki tek ayrılık, yerel komite tarafından belirlenen kişinin (ya da kişilerin) yerel komiteyle (MK ve MO ile de) kişisel bağ kurma hakkı olacaktır. Bu tür bir bağ kurmakla görevli kişi, hem yerel komiteye hem de MK ile MO'na başvurma (ancak kişisel olarak değil) hakkına sahip olan diğerleriyle, başka her bakımdan aynı haklara sahip olacaktır. Adı geçen ayrılık aslında hak eşitliğini yaralamak anlamına gelmemektedir, yalnızca gizliliğin kaçınılmaz gereklerine verilen zorunlu bir ödündür. Bir komite üyesi "kendi" grubunun bir duyurusunu Komiteye, MK'sine ya da MO'nına iletmezse, açıkça Parti ödevini ihmal suçunu işlemiş olur. Bundan başka çeşitli hücrelerin örgütsel yapılarına ve gizlilik niteliğine ilişkin konular, görevlerinin biçimine bağlı kalmaktadır; dolayısıyla çeşitli biçimlerde örgütler olacaktır ("en sıkı", sınırlı, kendi içine kapanığından, "en serbest", geniş, açık, gevşek örgütlenmişine kadar). Örneğin dağıtıcılar grubu için sıkı gizlilik ve askersel disiplin gerekmektedir. Propagandacılar grubu için gizlilik aynı şekilde gereklidir, ama askersel disiplin pek o kadar değil. Legal yayınları okuyan ya da iş hayatındaki sıkıntılar ve istekler hakkında konuşmalar düzenleyen işçi grupları için gizlilik daha da az gereklidir v.b. Dağıtıcı grupları RSDİP üyesi olmalıdır ve Parti görevlilerinden ve üyelerinden belirli bir kısmını tanımalıdır. Çeşitli meslek kollarındaki çalış- koşullarını inceleyen ve bunlara uygun sendikal istemleri hazırla-

yan bir grubun mutlaka RSDİP'sine üye olması zorunlu değildir. Bir ya da iki Parti üyesinin katıldığı kendini yetiştirmekle uğraşan öğrenci, subay ya da memurlardan oluşan bir grup, kimi zaman hatta katıyen onların Parti üyesi olduklarını bilmemelidir v.b. Ama bir yünden tüm bu alt gruplardaki işlerin kesinlikle azami bir şekilde örgütlenmesini istemek zorundayız, şöyle ki : Çalışmalara katılan her Parti üyesi, bu gruplardaki işlerin yürütülmesinden resmen sorumludur ve çalışmaların tüm işlerliği ve bu çalışmaların tüm içeriğinin MK'si ve MO'nın gözleri önüne mümkün olduğunca açık bir şekilde serilmesi için bu tür bir grubun bileşimiyle ilgili her önlemi almakla yükümlüdür. Başta Merkezin, hareketin tamamının eksiksiz bir görüntüsüne sahip olması zorunludur ki, böylece çeşitli Parti görevlerine getirmek üzere geniş bir kadrodan seçim yapabilsin, (Merkez aracılığıyla) Rusya'daki tüm benzeri grupları, bir grubu örnek alarak tanıyabilsin, ve son olarak da kışkırtıcı casuslarla şüpheli öğelerin sızmaları önleysin - tek sözle, bu mutlaka ve her ne olursa olsun kesinlikle gereklidir.

Bu nasıl elde edilir ? Komiteye düzenli haber göndermekle, bu haberlerden elden geldiğince çoğunun içeriğinden mümkün olan büyük bir bölümünü MO'na duyurmakla, olanakların elverdiği tüm hücrelere yerel komite MK'si üyeleri tarafından ziyaret düzenlemekle, en sonra da bu hücrelerle olan bağları, yani bu hücre üyelerinden bir kaçının adres ve isimlerini güvenli bir yerde (ve MO ile MK'si Parti bürosunda) zorunlu olarak saklamakla. Ancak bundan sonra, eğer haberler gönderilir ve yazışmalar ulaştırılırsa belirli bir hücrede bulunan bir Parti üyesinin görevini yerine getirdiği anlaşılabacaktır; ancak bundan sonra Parti tüm olarak, pratik çalışmalar yapan tek tek her hücreden öğrenmek durumunda olacaktır; ancak bundan sonra tutuklamalardan korkmamıza gerek kalmayacaktır, çünkü çeşitli hücrelerle yazışmalar yolundaysa, MK'mizin bir delegesi için hemen yedekleri bulmak ve çalışmalarını aksatmamak her zaman kolay olacaktır. O zaman Komitenin tutuklanması aygıtın bütününe yıkmayacak, yalnızca yedeği çoktan hazır olan önderi çekip alacaktır. Haberleri ve yazışmaları ulaştırmanın gizlilik nedeniyle imkansız olduğu bize hiç söylenmesin; yalnız yeter ki istek olsun, o zaman haberleri ve yazışmaları, komitelerimiz, yani bir MK'si ya da bir MO'nı olduğu sürece, ulaştırmak (ya da göndermek) için olanak her zaman vardır ve her zaman olacaktır.

Şimdi tüm Parti örgütünün ve Parti çalışmasının çok önemli bir ilkesine geldik : Hareketin ideolojik ve pratik yönetimi ile proletaryanın devrimci savaşımı açısından nasıl ki mümkün olduğunca geniş bir

merkeziyet gerekliyse, hareket hakkında Parti merkezinin (ve buna göre Partinin tamamı da) bilgi edinmesi açısından, Partiye karşı sorumluluk açısından aynı şekilde mümkün olduğunca geniş bir ademi merkeziyet de gereklidir. Hareketi, el verdiğince aynı cins gruplardan mümkün olan az sayıda, denenmiş ve deneyimli meslekten devrimciler yönetmelidir. Harekete ise, proletaryanın (ve diğer halk sınıflarının) çeşitli katmanlarından çok sayıda muhtelif gruplar katılmalıdır. Parti Merkezinin elinde, bu gruplardan tek tek herbirinin çalışması hakkında yalnızca ayrıntılı bilgiler değil, bunların bileşimi hakkında da olanaklar dahilinde eksiksiz bilgiler bulunmalıdır. Hareketin yönetimini merkezileştirmek zorundayız. Tek tek her Parti üyesinin, bizimle işbirliği yapan, Parti saflarında bulunan herkesin ya da Partiye bağlı hücrelerin sorumluluğunu da (ve tam bu amaç için için, çünkü informasyonsuz bir merkeziyet düşünülemez) Partinin aksine olarak elden geldiğince güçlü bir biçimde ademi merkezileştirmeliyiz. Bu ademi merkeziyet, devrimci merkeziyetin zorunlu koşulu ve onu düzeltecek olan gerekli aracıdır. Eğer merkeziyet sonuna kadar uygulanır ve bir MO ile bir MK'miz olursa, her küçük grubun onlarla ilişki olanağı -ve yalnız ilişki olanağı değil, MO ve MK'siyle ilişkinin uzun yılların pratiğiyle benimsenmiş olan düzenliliği de-, herhangi bir yerel komitenin rastlantı sonucu başarısız bir bileşiminden ortaya üzücü sonuçların çıkması olasılığı önlenecektir. Şimdi, Partinin gerçek birliği ve gerçekten merkezi bir yönetimin kurulması için işe koyulduğumuzda, eğer hem yönetime karşı sorumluluk açısından, hem de Parti makinesinin tüm çarkları hakkında yönetimin haberdar edilmesi açısından aynı zamanda azami bir ademi merkeziyet uygulamazsak bu yönetimin güçsüz olacağını özellikle kafamıza yerleştirmeliyiz. Bu tür bir ademi merkeziyet, bilindiği gibi, hareketimizin yaşamsal önemdeki pratik gereklerinden biri olan her işbölümünün öbür yüzünden başka bir şey değildir. Eğer Parti Merkezi eskisi gibi yerel komiteler tarafından; yani bir yandan yarısı Komitece hiç tanınmayan ve diğer yarısı da aynı şekilde hantal olan, komite gibi iyice uzmanlaşmamış, hiç bir mesleksi deneyim kazanmamış, diğer grupların deneyimlerinden yararlanmamış ve tıpkı komite gibi "Herşey hakkında" sonu gelmeyen tartışmalarla, seçimlerle ve tüzüğün kaleme alınışıyla uğraşan bir yığın öğrenci ve işçi hücreleri dururken, diğer yandan radikal görünen işgüzarlıklarda aşırı zaman ve güç yitimine neden olan bir kez başlanmış, iyi düşünülmüş ve iyi hazırlanmış bir işi sokadar götürmeden ve özel eylemlerde sorumluluğu yüklenmeden, dev-i çalışmaların tek tek işlevlerine kendini vermeden akla gelen her işle uğraşan bir yığın insanın bulunduğu komiteler tarafından,

doğrudan pratik işleri yapmak için zorlanacak olursa, belirli bir örgütün yönetici örgüt olarak resmen tanınması, MK'sinin biçimsel olarak kurulması, hareketimizi uzun süre gerçekten birleştiremeyecek, uyum içinde bir savaş Partisinin kurulmasını sağlayamayacaktır. Merkezin iyi çalışabilmesi için, yerel komiteler kendilerini reorganize etmelidirler, uzmanlaşmalıdırlar ve herhangi pratik bir işi gerçekten "tamamlayan", "amaca uygun" çalışan örgütler olmalıdırlar. Merkezin yalnızca (şimdiye kadar olduğu gibi) danışma, ikna etme, tartışmayla kalmayıp orkestrayı gerçekten yönetebilmesi için, kimin nerede hangi kemani çaldığının, nerede ve nasıl hangi müzik aletini çalmasını öğrenmiş olduğunun ya da öğrendiğinin, kimin nerede ve neden yanlış çaldığının (eğer müzik kulakları tırmalıyorsa) ve uyumsuzluğun ortadan kalkması için kimin nasıl ve nereye konması gerektiğinin v.b. tam olarak bilinmesi zorunludur. Bugün -bu açıkça söylenmelidir- bir komitenin gerçek iç işleri hakkında, bildirileri ve genel içerikli mektupları dışında, ya hiç bir şey bilmiyoruz, ya da dostlardan ve tanıdıklardan duyuyoruz. Ancak Rus işçi hareketini yönetmeye gücü yeten ve otokrasiye karşı genel saldırıyı hazırlayan büyük bir partinin bununla yetinebileceğine inanmak gülünç olurdu. Komite üyelerinin sayısının azaltılması, mümkün olduğunca her birine sorumluluğunu taşıyacağı ve hesap vermekle yükümlü olacağı belirli özel bir görevin verilmesi, sayıca çok dar tutulan özel bir yönetici merkezin kurulması, Komitenin büyük işletmelerle ve her fabrikayla bağ kurmasını, yazılı materyalin düzenli yayımını sağlayan ve merkeze bu yayımın tam bir dökümünü ve yapılan işin nedenselliklerini açıklayan uygulayıcı ajanlar ağının gerçekleştirilmesi, son olarak da çeşitli görevler üstlenen ya da Sosyal Demokrasiye yakın olan ona yardım eden ve kendisini Sosyal Demokrat olma yönünde geliştiren kişileri kapsayan çok sayıda gruplar ve hücrelerin kurulması ki, bu hücrelerin çalışmaları (ve bileşimleri) Komitece ve Merkezce devamlı bilinmesi gerekmektedir - Petrograd ve tüm diğer Parti komitelerinin reorganizesi bundan ibarettir, ve bu nedenle tüzük sorunu çok az önem taşımaktadır.

Önerilerimin neyi amaçladığını ayrıntılarıyla göstermek için, Tüzük taslağının çözümlemesiyle başladım. Ve, eğer her hücre ve her çalışma alanı hakkında düzenli raporlar elde bulunursa, aslında tüzüksüz de bu işin altından kalkılabileceğini, umut ederim ki okuyucu şimdi iyice anlamıştır. Tüzükde ne yazılabilir ? Komite herşeyi yönetir (bu zaten besbelli). Komite yönetici bir grup seçer (bu her zaman zorunlu değildir, eğer zorunlu olursa tüzüğü ilgilendirmez, bu grubun ve yedeklerinin bileşimi hakkında merkeze açıklama yapılır). Komite tek tek

çalışma alanlarını kendi üyeleri arasında taksim eder ve herbirini Komiteye düzenli rapor vermekle ve MO ile MK'sine çalışmaların gidişi hakkında açıklamada bulunmakla görevlendirir (burada da, güçlerimizin azlığı nedeniyle çoğu kez uygulanmayacak bir kuralı tüzüğe koymaktansa, yapılan dağıtım konusunda Merkeze açıklamada bulunmak daha önemlidir). Komite, üyelerini özenle seçmelidir. Komite, kooptasyonla tamamlanır. Komite, semt gruplarını, fabrika alt komitelerini ve çeşitli grupları atama yoluyla saptar (arzu edilen her şey sıralanmak istenirse, bunun sonu gelmez, ama tüzükte de bunları aşağı yukarı saymanın hiç gereği yok; Merkeze, sadece bunların kuruluşunu duyurmak yeterlidir). Semt grupları ve alt komiteler çeşitli hücreleri kurarlar...Böylesi çeşitli grup ve alt grupların çalışmasına ilişkin hemen hemen hiç (bir çok yerde hiç mi hiç) genel Parti deneyimimiz yokken, bu tür bir tüzüğün kalem alınmasının bugün için yararı yok denecek kadar azdır, ancak böyle deneyimler biriktirmek için tüzüğe değil, deyim yerindeyse bir Parti içi rapor kurumuna gerek vardır. Her yerel örgüt şimdi en azından bir kaç akşamını tüzük konusunda boşa geçirmektedir. Oysa bunun yerine bu zamandan, kendi özel görevleri hakkında Partiye ayrıntılı ve inceden inceye düşünülmüş bir rapor vermek için faydalansalar, davaya yüz kat daha yararlı olurdu.

Ve tüzüğün yararsız olması yalnızca devrimci çalışmanın her zaman belirli bir biçime izin vermemesi nedeniyle değildir. Hayır, belirli bir biçim zorunludur, ve çalışmaların bütününe olanağa göre belirli bir biçim vermek için elimizden geleni yapmalıyız. Ve belirli bir biçim genel olarak benimsenirse oldukça geniş bir çevreye uygun düşer, ama buna tüzükle değil, sadece ve sadece (bunu döne döne yineliyoruz) Parti Merkezine eksiksiz rapor vermekle ulaşılır : ancak ondan sonra, reel sorumlulukla ve (Parti) platformuyla bağlı olan reel belirli bir biçim oluşacaktır. Ciddi sürtüşmelerin ve fikir ayrılıklarınının bizde, aslında "tüzüğe göre" boylama yapılarak değil, savaşılarak ve "ayrılma" tehdidiyle bir sonuca bağlandığını içimizden hangimiz bilmemektedir ki? Komitemiz çoğunluğunun tarihi, Parti yaşamının son üç, dört yılında bu tür iç çatışmalarla doludur. Ne yazık ki bu çatışma belirli bir biçime dönüşmemiştir; yoksa bizden sonra geleceklere deneyimlerin aktarılması ve Parti örgütleri konusunda çok daha fazla yardımı dokunurdu. Ama böylesine yararlı ve zorunlu bir belirli biçim tüzükle değil, yalnızca Parti platformuyla elde edilebilir. Otokrasi altında bizim için Parti Meclisinin düzenli informe edilmesinden başka, parti platformunun hiç aracı ve hiç bir çaresi olamaz.

Eğer bu platformdan geniş ölçüde yararlanmayı öğrenirsek, ancak

o zaman örgütlerden herhangi birinde görev alan kişiler hakkında gerçekten deneyimler biriktireceğiz, ve ancak o zaman, bu tür kapsamlı ve uzun yılların deneyimleri temelinde, kâğıt üzerinde kalmayan bir tüzük meydana çıkacaktır.

1 ve 11 (14 ve 24) Eylül 1902 günleri arasında yazıldı
Werke, Bd.6, S.227-244

R S D İ P TÜZÜK TASLAĞI (3)

1. Programını kabul eden ve Partiyi hem maddi yönden hem de bir Parti organında bizzat çalışmakla destekleyen herkes Parti üyesi sayılır.

2. Partinin en üst organı Kongredir. Kongre, MK'si tarafından (olanağa göre iki yılda en az bir kez) toplantıya çağrılır. MK'si, eğer son Kongrede oyların 1/3 ini toplamış olan Parti komiteleri ya da komite birlikleri tarafından Kongrenin toplanması istenirse ya da Parti Konseyi bunu isterse, Kongreye çağrı yapmakla yükümlüdür. Bir Kongre, ancak Kongre sırasında mevcut (tam yetkili) Parti komitelerinin yarısından çoğu temsil ediliyorsa karar almaya yetkilidir.

3. Kongrede temsil hakkı olanlar : a) MK'si, b) MO redaksiyonu, c) Özel birliklere ait olmayan tüm yerel komiteler, d) Parti tarafından kabul edilen tüm komite birlikleri ve e) Yurt dışı Birliği (4). Adı geçen örgütlerin her biri Kongrede iki oy hakkına sahiptir. Yeni kurulmuş komiteler ve komite birlikleri, eğer Kongreden en az altı ay önce onaylanmışlarsa ancak o zaman Kongrede temsil hakkına sahip olurlar.

4. Kongre, MK'sini, MO redaksiyonunu ve Parti Konseyini atar.

5. MK'si, Partinin tüm pratik çalışmalarını bir araya getirir ve yönetir, ayrıca merkezi Parti kasasını ve de Parti bütününün tüm teknik donatımını idare eder. Hem çeşitli Parti örgütleri ve heyetleri arasındaki hem de bu örgüt ve heyetler içindeki anlaşmazlıkları çözümler.

6. MO redaksiyonu Partiyi ideolojik yönden yönetir : Parti MO'nın, bilimsel organın ve broşürlerin redaksiyonunu yapar.

7. Beş üyeden oluşan Parti Konseyini, Kongre, MO ile MK'sinin üyeleri arasından atama yoluyla saptar. MO'nın redaksiyonu ile MK'si arasında genel-örgütsel ve taktik sorunları konusunda çıkan anlaşmazlıklarda ya da fikir ayrılıklarında karar verir. Parti Konseyi, eğer tamamı tutuklanırsa, MK'sini yeniler.

8. Yeni komiteler ve komite birlikleri, Merkez Komitesi tarafından onaylanır. Parti tarafından kabul edilmiş olan tüm komiteler, birlikler, örgütler ya da gruplar, her defasında özel olarak ve sadece ilgili kente, semte, ulusal harekete ya da bu gruplardan birine verilmiş özel göreve ilişkin konularda yetkilidirler, bunun yanında, MK'sinin ve MO'nın kararlarına uymakla ve MK'since saptanan parayı merkezi Parti kasasına ödemekle yükümlüdürler.

9. Tüm Parti üyeleri ve Partiyle herhangi bir şekilde ilişkisi olan tüm kişiler, ifadelerinin MK'sine, MO'na ya da Kongreye özgün biçimiyle teslim edilmesini istemek hakkına sahiptirler.

10. Her Parti örgütü bütün dökümanları, tüm çalışmalar ve personel mevcudu hakkında haberleri olabilmesi için, hem MK'sinin hem de MO redaksiyonunun emrine vermekle yükümlüdürler.

11. Tüm Parti örgütleri ve tüm dost Parti heyetleri, kararları basit oy çoğunluğuyla alırlar ve kooptasyon hakları vardır. Yeni üyelerin kooptasyonu ve ihracı için oyların üçte ikisi gereklidir.

12. Rus devrimci Sosyal Demokrasisinin Yurt dışı Birliği, yurt dışında propaganda ve ajitasyon ve de Rusya'daki hareketi destekleme amacını güder. Birlik, komitelerin tüm haklarına sahiptir, tek ayrılık, Rusya'daki harekete olan yardımlarını, sadece Merkez Komitesi tarafından özellikle bu iş için belirlenmiş olan kişiler ya da gruplar aracılığı ile ulaştırabilmeleridir.

1903 Haziran sonu Temmuz başlarında yazıldı

1904 de yayımlandı

Werke, Bd.6, S.475-477

R S D İ P 2. KONGRESİ (5)

17(30) Temmuz-10(23) Ağustos 1903

RSDİP İÇİNDE "BUND"UN(6) KONUMU ÜZERİNE KONUŞMA

20 Temmuz (2 Ağustos)

Herşeyden önce Hofman'ın konuşmasının ve kullandığı "salt çoğunluk"(7) deyiminin ayrıntılarına girmek isterim. Yoldaş Hofman bu sözleri bir suçlama olarak kullandı. Bence utanmamamız gerekir, tersine Kongrede salt çoğunluğun bulunmasından gurur duymalıyız. Eğer Partimizin bütünü, salt, yüzde doksan salt bir çoğunluk olunca daha da çok

duyacağız.(Alkışlar). Çoğunluk, Parti içinde "Bund"un konumunu sıraya almakla doğru davranmıştır : Bundçular bu davranışın doğruluğunu, tüzüklerini sunmak ve böylelikle aslında bir federasyon öneri-

sinde bulunmakla hemen kanıtladılar. Parti içinde bir federasyon öneren ve bunu reddeden üyeler bulunursa, "Bund" sorununu ilk sıraya almaktan başka bir şekilde davranılamayacağı açıktır. Azizim kendinizi zorlamayın, ve birlikte gitmek istenip istenmediğine kesin ve sarsılmaz bir şekilde karar verilmediği sürece Parti iç işleri hakkında konuşulamaz.

Üzerinde anlaşmaya varılamayan sorunun özü, tartışma sırasında bazen tam doğru olarak ortaya konmadı. Bir çok Parti üyesinin görüşüne göre söz konusu, varolan Rus gerçekliği üzerinde uygulanmasının Sosyal Demokrasi ilkelerine ters düşmesi nedeniyle, federasyonun zararlı olduğudur. Federasyon zararlıdır, çünkü ayrılığı ve yabancılaşmayı yasallaştırmakta, onları ilke ve yasa haline getirmektedir. Aramızda gerçekten tam bir yabancılaşma vardır, ve biz onu yasallaştıramayız, ~~bir incir yaprağı altına gizleyemeyiz~~, tersine ona karşı savaşmalıyız, sıkı ve kararlı bir biçimde sağlam bir Birliğe ulaşma zorunluluğunu kesin olarak kabul edip her yana duyurmalıyız. Bu nedenle ilkesel olarak, federasyonu daha eşikteyken (ünlü latince deyme göre) reddediyoruz, bu nedenle aramızdaki tüm zorunlu sınırlamaları reddediyoruz. Parti içinde, hem program hem de taktik ve örgütlenmeyle ilgili bazı sorunlarda karşıt düşüncede olan yoldaşların gruplaşmaları gibi, zaten her zaman farklı gruplaşmalar olacaktır, ama tüm Parti içindeki gruplarda yalnız bir bölünme olmalıdır, yani aynı düşünenlerin tümü bir grupta birleşmelidir, yoksa ilk önce Partinin bir bölümünde gruplar oluşturarak, Partinin diğer bölümündeki gruplardan ayrılarak, ve ondan sonra farklı görüşlerdeki ya da görüşler arasında ayırtılı(nüans) gruplarla birleşmek yerine, çeşitli gruplara ait olan Partinin bölümleriyle birleşerek değil. Yineliyorum : Zorunlu hiç bir sınırlama kabul etmiyoruz ve bu nedenle federasyonu ilkesel olarak reddediyoruz.

Özerklik sorununa geçiyorum. Yoldaş Liber, federasyonun merkezîyetçilik, özerkliğin de ademi merkezîyetçilik olduğunu söyledi. Acaba Yoldaş Liber Parti delegelerini, gerçekten bu tür safsataları önlerine sürebileceği altı yaşında çocuklar mı sanıyor? Merkezîyetçiliğin, Partinin en ücra köşedeki bölümüyle Merkez arasındaki tüm sınırlamaların ortadan kalkmasını gerektirdiği hâlâ açık değildir? Merkezimiz, tek tek her Parti üyesiyle doğrudan görüşme hakkını kesinlikle koruyacaktır. Eğer "Bund" içinden herhangi bir kişi, "Bund" MK'si için, Kovno komitesi aracılığıyla kurulacak olan ilişkiden başka bir şekilde tüm Kovno grup ve yoldaşlarıyla ilişkiye geçmeyi olanaksız kılacak bir "merkezîyetçiliği" önerse, Bundçular buna yalnızca güleceklerdir. Ayrıca komiteyle ilgili olarak yoldaş Liber dokunaklı bir şekilde şöyle haykırdı :

"Niçin 'Bund'un özerkliğinden, Merkezin emrindeki bir örgüt olarak söz ediyoruz? Tula'daki gibi rasgele bir komiteye nasıl olsa özerklik tanımayacaksınız." Yanılıyorsunuz yoldaş Liber : Tula'daki "rasgele" bir komiteye mutlaka ve kaçınılmaz bir şekilde özerklik tanıyacağız, Merkezin her çeşit kılı kırk yaran karışmasından özgür bir anlayış içinde, ancak doğrallıkla, Merkezin emrinde olma yükümlülüğünün bulunduğu bir özerklik. "Kılı kırk yaran karışma" sözcüklerini, Bundçuların "Özerklik mi yoksa Federasyon mu?" başlıklı bildirisinden aldım. "Bund", "kılı kırk yaran karışma"ya ilişkin özgürlüğü koşulların bir maddesi olarak, bir istem olarak Partiye sundu. Yalnız bu tür incir çekirdeğini öldürmez istemler bile, "Bund'un, tartışma konusu sorun hakkındaki tasarımılarının nasıl açıklığa kavuşmamış olduğunu göstermektedir. "Bund gerçekten inanıyormu ki, Parti, herhangi bir Parti örgütü ya da Parti grubunun işlerine "kılı kırk yararcasına" karışan bir Merkezin ayakta kalmasına izin verecektir? Acaba bu, daha önceleri Kongrede sözü edilen "örgütlü güvensizlik"le sonuçlanıyormu? Bu tür bir güvensizlik, Bundçuların tüm önerge ve açıklamalarında görülmektedir. Gerçekten, örneğin tam bir hak eşitliği ve hatta ulusların yazgılarını belirleme hakkının tanınması için savaşmak acaba Partimizin tümüne düşen bir görev değil midir? Partimizin herhangi bir bölümü bu görevi yerine getirmeseydi, ilkelerimize göre mutlaka yargılanması, merkezi Parti Heyeti tarafından kendisini düzeltilmesi için mutlaka uyarılması gerekirdi. Tüm olanakların varolmasına karşın bu görev bilerek ve kasten yerine getirilmeseydi, bunun adı ihanet olurdu.

Yoldaş Liber dokunaklı bir şekilde şunu da sordu : Özerkliğin, yahudî işçilerin hareketine kendileri için mutlak zorunlu olan önceciliği(insiyatif) sağlayacak güçte olduğu nasıl kanıtlanabilir ki? Garip bir soru! Önerilen yolun doğru olup olmadığı nasıl kanıtlanabilir ki? Tek çare, bu yol izlenir ve pratikte denenir. Yoldaş Liber'in sorusuna yanıt olarak : Bizimle git, ve öncecilikle ilgili tüm haklı istemlerin tamamen karşılanacağını size pratikte kanıtlayacağız, derim.

"Bund'un konumu üzerine tartışıldığında, aklıma hep İngiliz madencileri geliyor. Onlar diğer işçilerden daha iyi, yetkin bir şekilde örgütlüler. Ve bu nedenle, tüm proletarya tarafından koşul olarak önerilen sekiz saatlik iş günü genel istemini engellemek istiyorlar. Madenciler, proletaryanın birliğini aynı bizim Bundçular gibi sınırlı bir biçimde anlıyorlar. Madencilerin acıklı örneği, umarım "Bund"daki yoldaşlara uyarı olarak bir yararı dokunabilsin.

TÜZÜK TARTIŞMALARI SIRASINDAKİ KONUŞMALAR
2 (15) Ağustos

1

Lenin, kısaca kendi formüle ediş biçimini(9) savunur ve bir de, özellikle bu formüle ediş biçiminin "Örgütlenin !" belgisini teşvik ettiğini vurgular. Parti örgütlerinin yalnız profesyonel devrimcilerden oluşması gerektiğine inanılmıyor. Bizim her çeşit, farklı ve ayrırtılı(nüanslı) çok yönlü örgütlere, olağanüstü sıkı ve gizlisinden, son derece geniş, serbest,(gevşek örgütlere) kadar gereksinmemiz vardır. Bir parti organında mutlaka bulunması gereken özellik, Merkez Komitesi tarafından onaylanmasıdır.

2

Herşeyden önce kişisel olarak iki noktada düşüncelerimi açıklamak isterim. Birincisi, Axelrod'un "birlikte davranmak"la ilgili nazik (hiç alay etmeden söylüyorum) önerisi üzerine. Bu çağrıya seve seve uymak isterdim, çünkü aramızdaki fikir ayrılığını, Partinin varlığı ya da yokluğuna bağlı kalacak kadar önemli bulmuyorum. Tüzükteki uygun olmayan bir madde, o kadar çabuk yıkılmamız anlamına gelmez ! Ama sorun, iki formüle ediş biçimi arasında seçim yapmamıza gelip dayandıysa, Martov'un formüle ediş biçiminin, başlangıçtaki taslağı daha bir değerinden düşürme, belirli koşullar altında partiye zarar veremeyecek bir değerinden düşürme olduğuna ilişkin inancımdan hiç bir şekilde vazgeçemem. İkinci nokta yoldaş Brucker'le ilgili. Her yerde seçilme hakkı ilkelerini kabul ettirmek isteyen yoldaş Brucker'in, Parti üyese kavramını aşağı yukarı tam olarak saptayan formüle ediş biçimini benimsemiş olması doğaldır. Bu yüzden, yoldaş Brucker'in benimle aynı fikirde olmasına yoldaş Martov'un neden sevindiğini anıyıyorum. Yoksa yoldaş Martov, nedenlerini ve kanıtlarını araştırmandan Brucker'in söylediklerinin tersini gerçekten kendisine kural olarak mı kabul ediyor ?

Konuya geçmek için, yoldaş Trotzki'nin yoldaş Plehanov'un temel düşüncesini hiç mi hiç kavramadığını ve bu nedenle açıklamalarında sorunun özüne girmeden çevresinde dönüp durduğunu söylemek isterim. Konuşmasında aydınlardan ve işçilerden, sınıfsal bakış açısından ve kitlesel hareketten söz etti, ama temelde yatan bir soruyu gözden kaçırdı : Parti üyesi kavramı, benim formüle ediş biçimimle sınırlandı mı yoksa genişledi mi ? Bu soruyu kendi kendine sormuş olsaydı, Martov'un (Martov'un doğru ifade ettiği gibi) "esneklik" diye nitelediği formüle ediş biçiminin bu kavramı genişlettiğini, benimkinin ise sı-

nırladığını açık bir şekilde görecekti. İşte bu "esneklik", içinden geçmekte olduğumuz parti yaşamının bir döneminde kuşkusuz, savrukluğun, tutarsızlığın ve oportünizmin bütün öğelerine kapıları ardına kadar açmaktadır. Bu basit ve apaçık sonucu çürütmek için, bu tür öğelerin bulunmadığının kanıtlanması gerekmektedir, ama yoldaş Trotzki bunu yapmayı düşünme bile aklına getirmedir. Hatta bu kanıtlanmayabilir de, çünkü bu tür öğelerin hiç de az olmadığını, işçi sınıfı içinde dahi bulunduğunu herkes bilir. Şu sırada, Parti ilkelerinin durulğunu ve çizgisinin sağlamlığını korumak, bunların birliğiyle yeniden kurulan Partinin, sayıları Partinin büyümesiyle artacak olan pek çok sallantılı öğeyi saflarına almasından çok daha ivedidir. Yoldaş Trotzki'nin, Partinin bir komplo örgütü (bu konuda bana pek çok itiraz eden çıktı) olmadığını söylediğinde, "Ne Yapmalı ?" adlı kitabımın temel düşüncesi ni çok yanlış anlamış olduğu ortaya çıktı. O, kitabımda en gizli ve en sıkısından oldukça geniş ve "serbest"ine (gevşek) kadar bir dizi farklı örgüt biçimleri önerdiğimi unuttu. O, Partinin yalnızca, tamamen (ya da hemen hemen tamamen) Parti örgütlerinin "denetim ve yönetimi altında" eylemde bulunan, ama "Parti" üyesi olmayan ya da olmaması gereken işçi sınıfı kitlesinin önderi, öncüsü olması gerektiğini unuttu. Gerçekten de temel yanlışlığı nedeniyle yoldaş Trotzki'nin hangi sonuçlara vardığı görülmekteydi. Bize burada söyle diyor, eğer işçiler birbiri ardına tutuklanır ve hepsi de Parti üyesi olmadığını açıklarsa, Partimiz oldukça garip bir duruma düşerdi ! Halbuki tam tersi değil mi ? Yoldaş Trotzki'nin düşünce silsilesi garip olmuyor mu ? Az çok deneyimi olan her devrimcinin sevineceği bir şeye, kederli bir şeymiş gibi bakıyor. Grevler ve gösteriler nedeniyle tutuklanan yüzlerce ve binlerce işçinin Parti örgütleri üyesi olmadıkları anlaşılırsa, bu sadece örgütlerimizin iyi olduğunu, -yönetici yoldaşlardan az ya da çok dar bir çevreyi gizli olarak çalıştırmak ve mümkün olduğunca geniş kitleleri hareketin içine çekmek- olan devrimizi yerine getirdiğimizi tanıtırlar.

Martov'un formüle edilmiş biçimini savunanlardaki yanlışlığın esası, Parti yaşamımızdaki bir ağır hastalığı yalnızca görmezlikten gelmeleri değil, hatta bu hastalığı onaylayarak kabul etmelerinde yatmaktadır. Bu hastalık, hemen hemen genel bir politik hoşnutsuzluk ortamında, çalışmalarını tamamen gizlilik içinde yürütmeyi ve eylemlerin büyük bir bölümünü dar gizli hücreler içinde ve hatta özel toplantılarda merkezi-
meyil gerektiren koşullar altında, gerçekten çalışanla salt geve-
yapanı birbirinden ayırdetmenin bizim için çok güç, hatta hemen
nen imkânsız olmasından doğmaktadır. Bu iki kategorinin birbirine bu
kadar kötü bir şekilde karıştığı ve bu kadar çok yanlış ve zarara ne-
on olduğu Rusya gibi ikinci bir ülke bulunamaz. Yalnız aydınlar değil,

işçi sınıfı çevrelerinde de bu hastalığın zararlarını çekiyoruz, ve yoldaş Martov'un formüle ediş biçimi, bu hastalığı bir yasa haline getiriyor. Bu formüle ediş biçimi, önüne gelen herkesi mutlaka Parti üyesi yapma çabasını içeriyor ; Yoldaş Martov aynısını ihtiyatla itiraf etmek zorunda kaldı ve "siz isterseniz, evet" dedi. İşte biz bunu istemiyoruz ! İşte bu nedenle Martov'un formüle ediş biçimine bu kadar kararlı bir şekilde karşı çıkıyoruz. Çalışan on kişinin (gerçekten çalışanlar ad peşinde koşmazlar !) Parti üyesi olmadığını söylemesi, bir gevezenin Parti üyesi olmak için hak ve olanak sahibi olmasından çok daha iyidir. Bana çürütülmez görünen ve Martov'a karşı savaşmama neden olan ilke budur. Parti üyelerine hiç bir hak tanımadığımızdan, bu yüzden de hiç bir şekilde kötüye kullanma (suiistimal) olamayacağı şeklinde bana karşı itirazda bulunuldu. Bu itiraz kesinlikle temelsizdir : Tarafımızdan bir parti üyesinin hangi özel haklara sahip olduğu açıklıkla belirtilmediyse, parti üyesi haklarının sınırlandırılması konusunda hiç bir talimat vermeyeceğimiz de göz önünde bulundurulmalıdır. Bu birincisi. İkincisi ise, ve de esas sorun, -hakları bir yana bırakalım- her parti üyesinin Partiye karşı sorumlu olduğu ve Partinin, her üyesi için sorumluluk taşıdığı unutulmamalıdır. Politik çalışmalarındaki koşullarımız altında, ve de şu anda gerçek politik örgütlülüğün bir embriyon halinde olması durumunda, örgüte üye olmayanlara üyelik hakkı verilmesi ve örgüte ait olmayan (ve belki bile bile üye değiller) kişilerin sorumluluğunun Partiye yüklenmesi, doğrudan doğruya tehlikeli ve zararlı olurdu. Yoldaş Martov, Parti örgütlerinden birine üye olmayan bir kimsenin canla başla çalışmasına karşın, mahkeme önünde kendisini Parti üyesi olarak tanıtmak hakkının bulunmamasından telaşa kapıldı. Bu beni hiç de telaşa düşürmez. Tersine olsaydı, yani, hiç bir Parti örgütüne ait olmadan kendisini Parti üyesi olarak tanıtan bir kimse istenilmeyen bir şekilde mahkeme önüne çıkmış olsaydı o zaman ciddi bir zarar söz konusu olurdu. Böyle bir kişinin örgütün denetim ve yönetimi altında çalıştığının tersini tanıtlamak imkânsız olurdu - işte bu deyim belirsizliği sonucu imkânsız. Gerçekten de -hiç kuşkusuz- "denetim ve yönetimi altında" sözcükleri, ne bir denetimin ne de bir yönetimin olacağı sonucuna götürür. MK'nin hiç bir zaman, çalışan ama herhangi bir örgüte ait olmayan kişiler üzerinde gerçek bir denetim kurmaya gücü yetmeyecektir. Ödevimiz, MK'nin eline gerçek bir denetim vermektir. Ödevimiz, Partimizin sağlamlığını, dayanıklılığını, duruluğunu korumaktır. Bir Parti üyesinin adını ve saygınlığını her zaman daha da yüceltmek için çaba göstermek zorundayız - ve bu nedenle Martov'un formüle ediş biçimine karşıyım.

1904 de yayımlandı

Werke, Bd.6, S.499, 7-503

3

Lenin, maddi destekle ilgili sözcüklerin eklenmesi konusunda di-
rendi, çünkü üyelerinin ödediği aidatlarla Partinin varlığını sürdür-
mek zorunda olduğu herkes tarafından kabul edilir. Politik bir Parti
kurulurken moral düşüncesinden hareket edilemez.

1904 de yayımlandı

Werke, Ergänzungsband 1896 - Oktober 1917, S.66

TÜZÜK TARTIŞMALARI SIRASINDAKİ AYRINTILI AÇIKLAMALAR

4 (17) Ağustos

1

Lenin birinci formüle ediş biçimini, Konseye bir hakem kurulu ni-
teliliğini verdiğinden, uygun bulmuyordu.(10) Konsey, yalnız bir hakem
kurulu olmakla kalmamalıdır, MK ile Merkez Organının çalışmalarını da
coordinate etmelidir. Ayrıca, beşinci üyenin Kongre tarafından atanması
bunu onaylamaktadır. Konseyin dört üyesi beşinci üyeyi seçemeyecek du-
rumda olabilir ; o zaman zorunlu olan bu heyetten yoksun kalırız.

2

Lenin, yoldaş Zasuliç'in kanıtlarını temelsiz buluyordu.(11)
Zasuliç'in anlattığı olay çoktan bir savaş durumudur; böyle bir durum-
da hiç bir tüzük yardımcı olamaz. Eğer beşinci üyenin seçimini Konse-
yin dört-üyesine bırakırsak, Tüzüğe savaşın bir ögesini getirmiş oluruz.
Lenin Konseyin, yalnız bir arabulucu heyet niteliğini taşıyamasının
saptanmasını zorunlu buluyordu : o zaman, örneğin tüzüğe göre Konseyin
iki üyesi, Konseyi toplantıya çağırma hakkına sahip olur.

3

Lenin, Merkezi Heyete de başvurma konusunda, hiç kimsenin önüne
engel çıkarılmamalı sözcüklerinin kalmasından yanadır. Bu, merkezileş-
tirmenin zorunlu bir koşuludur.(12)

4 (13)

Burada iki sorun söz konusudur. Birincisi, nitelikli çoğunluğu
ilgilendiriyor, ve bunun beşte dörtten üçte ikiye indirilmesi önerisi-
ne karşıyım. Gerekçeli bir itiraz öne sürmek yararlı değildir, ve buna
karşıyım.(14) Karşılaştırılmayacak kadar daha önemli olan ikincisidir,

MK'si ile Merkez Organının kooptasyon üzerindeki karşılıklı dene-
m hakkı. Her iki merkezin görüş birliği, uyum içinde olmanın zorunlu
bir koşuludur. Burada, her iki merkez arasında bir kopmanın önlenmesi
söz konusudur. Bölünme istemeyen bir kimse, uyumun sürmesini sağlamak

zorundadır. Parti içine bölünmeyi getiren bazı kişilerin olduğu Parti yaşamından bilinmektedir. Bu, Partinin gelecekteki tüm yazgısını belirleyecek ilkesel, önemli bir sorundur.

5

Eğer Tüzük bugüne kadar tek ayağının üzerinde topalladıysa, şimdi yoldaş Yegorof'un yüzünden iki ayağı üzerinde topallıyor.(15) Konsey yalnızca çok özel durumlarda kooptasyon yapar. Her iki taraf, her iki merkez bu nedenle tam bir güvenin gereksinmesini duyar, çünkü bu karmaşık bir mekanizmadır; tam ve karşılıklı güven olmadan başarılı bir çalışma yürütmek olanaksızdır. Ve yerli yerinde, ortak çalışmaya ilişkin sorunun tamamı kooptasyon hakkıyla yakından ilgilidir. Teknik zorluklar konusu yoldaş Deutsch tarafından boşu boşuna gözde büyütülüyor.

1904 de yayımlandı

Werke, Ergänzungsband 1896 - Oktober 1917, S.67/68

TÜZÜK TARTIŞMALARI SIRASINDAKİ AYRINTILI AÇIKLAMALAR

5 (18) Ağustos

1

Kısaca her iki itirazı da (16) yanıtlamak istiyorum. Yoldaş Martov, üyelerin kooptasyonu konusunda her iki heyetin oybirliği içinde olmasını önerdiğimi ileri sürüyor; bu doğru değildir. Kongre, belki oldukça kapsamlı iki heyetin her üyesine veto hakkı verilmemesini karar altına aldı, ancak bu, iki merkezin tüm ortak çalışmalarını koordine eden bir heyete bu yetkiyi veremeyeceğimiz anlamına gelmez. İki merkezin ortak çalışması, tam bir fikir birliği içinde olmayı gerektirir, hatta kişisel birliği dahi, ama bu sadece oybirliğiyle yapılan kooptasyonda mümkündür. Ve eğer iki üye bir kooptasyonu zorunlu bulursa, Konseyi toplantıya çağırabilir.

2

Martov'un değişiklik önerisi, MK'si ile MO'na oybirliğiyle kooptasyon yapılmasına ilişkin daha önce kabul edilen maddeye ters düşmektedir.(17)

3

Yoldaş Martov'un yorumu doğru değildir, çünkü özel durum, oybirliği içinde olma durumuyla çelişkilidir.(18) Kongre'den, yoldaş Martov'un değişiklik önerisini oylamaya sunup sunmama konusunda karar vermesi için ricada bulunuyorum.

Aslında yoldaş Deutsch ve Glebov'la hiç de çekişmek istemiyordum, ama Birliğin adının tüzükte geçmesini zorunlu buluyorum, birincisi, herkesin Birliğin varlığından haberi olması, ikincisi, eski tüzüğe göre Partide Birliğin temsil edilmesini belirtmek, üçüncü olarak da, diğer tüm örgütler komite durumunda olduğundan, Birliğin özel konumunu iyice belirtmek için tüzüğe alınması gerekmektedir.(19)

1904 de yayımlandı

Werke, Ergänzungsband 1896 - Oktober 1917, S.69/70

"ISKRA"-REDAKSİYONUNUN SEÇİMİ ÜZERİNE KONUŞMA

(PARÇA)

7 (20) Ağustos

...Tutarsız ve sallantılı ögelere karşı, "sıkı yönetim" ilân edebiliriz demekle yetinmeyip, bunu kesinlikle uygulamalıyız, ve tüzüğümüzün tümü, Kongre tarafından onaylanan tüm merkeziyetçiliğimiz, politik belirsizliğin sayısız kaynakları için bir "sıkı yönetim"den başka bir şey değildir. Belirsizliğe karşı özel, hatta özel durum yasalarına gereksinmemiz vardır, ve Kongre tarafından atılan bu tür yasalar ve bu tür önlemler için sağlam bir temel hazırlayan adım, politik yönü doğru olarak göstermiştir.

1904 de yayımlandı

Werke, Bd.6, S.506/507

TÜZÜĞÜN 1. MADDESİYLE İLGİLİ TARTIŞMALAR ÜZERİNE NOTLAR

(PARÇA)

...Çalışanlarla gevezelerin ayrılması : ÇALIŞAN 10 KİŞİNİN PARTİ ÜYESİ OLMADIĞINI SÖYLEMEK, 1 GEVEZEYİ ÜYE DİYE ADLANDIRMAKTAN ÇOK DAHA İYİDİR.

Yineliyorum : MK'nin güçlülüğü ve yetkisi, Partinin sağlamlığı ve arılığı - söz konusu olan budur.

2 (15) Ağustos 1903 de yazıldı

İlk kez 1927 de yayımlandı

5. russische Ausgabe der Werke, Bd.7, S.430

RSDİP 2. KONGRESİNİN BETİMLENMESİ (20)

(PARÇA)

...Tüzüğün 1. maddesi, Parti üyesi kavramını tanımlar. Hazırladığım taslakta bu tanımlama aşağıdaki gibidir: "Programını kabul eden ve Partiyi gerek maddi yönden gerekse de bir Parti örgütünde görev alarak

destekleyen herkes, Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisinin üyesi sayılır." Martov, altı çizili sözcüklerin yerine, bir Parti örgütünün denetim ve yönetimi altında görev alarak, denmesini önerdi. Benim formüle ediş biçimimi Plehanov savundu, Martov'ununki de Redaksiyonun diğer üyeleri. (Kongrede onların adına Axelrod konuştu) Gerçekten çalışanları gevezelerden ayırmak için, örgütsel kargaşayı ortadan kaldırmak için, Parti üyelerinden oluşan ama bir parti örgütü olmayan v.b. örgütlü saçmalık ve uygunsuzluğu yok etmek için, Parti üyesi kavramını daraltmak zorunda olduğumuzu tanıtlamaya uğraştık. Martov, Partinin genişletilmesini savundu ve geniş, belirsiz bir örgütü gerektiren geniş bir sınıf hareketinden söz etti. İşin garibi, Martov yandaşlarının hemen tamamı görüşlerini savunmak için "Ne Yapmalı ?"yı kanıt olarak gösterdiler. Plehanov, Martov'a sert bir şekilde saldırdı. Martov'un jaurésçi formüle ediş biçiminin, Parti içinde bulunup ama örgüt dışı olmaya can atan oportünistlere kapıları ardına kadar açtığına dikkati çekti. "Denetim ve yönetimi altında"nın, aslında ne fazla ne de eksik: her çeşit denetim ve yönetimsiz anlamına geldiğini söyledim. Martov burada bir utku kazandı : Onun formüle ediş biçimi kabul edildi (23 e karşı 28 oy çoğunluğuyla - ya da ona benzer, tam olarak anımsamıyorum), ve bu da, bir çelişkinin ortaya çıktığını hemen farkedenden ve tüm beş oyu ile "en kötüsünü" kabul ettiren "Bund"un sayesinde oldu. ("Raboçeye Delo" delegesi de Martov'a verdiği oyunu aynı şekilde sebeplendirdi !) Tüzüğün 1. Maddesiyle ilgili sert çatışmalar ve oylama, Kongredeki politik guruplaşmayı yeniden açığa çıkardı ve eğer çoğunluğa karşı Iskracı azınlığı desteklerse "Bund" + "Raboçeye Delo"nun herhangi bir kararın yazgısı üzerinde etkili olabileceğini somut bir şekilde gösterdi...

1903 yılı Eylül ayının ilk yarısında yazıldı

İlk kez 1927 de yayımlandı

Werke, Bd.7, S.13/14

RUS DEVRİMCİ SOSYAL DEMOKRASİSİ YURT DIŞI

BİRLİĞİNİN 2. KONFERANSI

13-18 (26-31) Ekim 1903

RSDİP 2. KONGRESİ ÜZERİNE RAPOR

(PARÇA)

14 (27) Ekim

...Gündemin beşinci maddesi Tüzüğe ayrılmıştı. Birinci paragraf yüzünden daha komisyonda Martov'la benim aramda anlaşmazlık başgöstermişti. Değişik formüle ediş biçimlerini savunuyorduk. Ben, Parti Programını kabul eden, Partiyi maddi yönden destekleyen ve örgütlerinden

birine üye olan kişilerin parti üyesi olarak kabul edilmesini önerdiğimde, Martov, ilk iki koşulun yanında, bir parti örgütünün denetimi altında çalışmış olmanın yeteceği düşüncesindeydi. Ben formüle ediş biçimimde direndim ve eğer merkeziyetçilik ilkesinden sapmamak istiyorsak, başka hiç bir parti üyesi tanımı getirmememizin gerektiğine dikkati çektim. Hiç bir parti örgütüne ait olmayan herhangi bir kişiyi parti üyesi olarak kabul etmek, partinin her çeşit denetimine karşı olmak demektir. Martov burada, "Iskra" ilkelerine tamamen ters düşen yeni bir ilke ortaya attı. Martov'un formüle ediş biçimi, parti sınırlarını genişletmekteydi. Partimizin bir kitle partisi olması gerektiğini ileri sürerek, akla gelen her çeşit oportüniste kapıları ardına kadar açıyordu, çünkü parti sınırlarını tam bir belirsizliğe kadar genişletiyordu. Bu ise, bir devrimci ile salt geveze arasında bir sınır çekmek çok güç olduğundan, içinde bulunduğumuz koşullarda, büyük bir tehlike oluşturmaktadır; bu nedenle parti kavramını daraltmak zorunludur. Martov'un yanılığı, Kongre'de bulunanların üçte birinin entrikacılar tarafından oluşturduğu ortaya çıkmasına karşın, her çeşit başızuğa kapıları ardına kadar açmasından ileri geliyordu. Martov burada, oportünizmi gün ışığına çıkardı. Formüle ediş biçimi tüzüğe bir uyumsuzluk getirdi : MK'nin en uçtaki parti üyesine doğrudan doğruya başvurma olanağı bulunacak şekilde her parti üyesi, bir örgütün denetimi altında olmak zorundadır. Benim formüle ediş biçimim, örgütlenmeyi teşvik ediyordu. Yoldaş Martov, bana göre yüce çok yüce olması gereken "parti üyesi" kavramını küçük düşürmüştür. "Raboçeye Delo", "Bund" ve "Batakılık" Martov'un yanını tuttular, ve Martov bunların yardımıyla tüzüğün birinci paragrafını kabul ettirdi.

Ondan sonra Martov, kendisinin çıkarmış olabileceği "leke sürücü söylentiler"den söz etmeye başladı. Martov'un kimlerle işbirliği yaptığına dair imalarda küçük düşürücü hiç bir şey yoktu. Yoldaş Brucker'le birlik içinde olduğum meydana çıktığında, bana da bu tür suçlamalarda bulunuldu. Ve Martov, üzerinde "dikkat et, kim seninle birlikte oy veriyor" yazılı bir kağıt parçasını bana gönderdiğinde, kendimi hiç de hakarete uğramış hissetmedim. Doğrusu Brucker'le benim anlaşmam sadece geçiciydi ve bir rastlantı sonucuydu. Martov'un "Bund"la anlaşması ise, sürekli bir anlaşma olarak ortaya çıkıyordu. Ben, Martov'un formüle ediş biçimine karşıydım, çünkü o bir (bataklıkta dönüşme) anlamına geliyordu. Ben, Martovu ve bu yanılığının canlılığını yapan, Martov'u tek kişi gibi izleyen muhaliflerimizi arıyordum. Ama en tehlikelisi, Martov'un batağa saplanması değil,

rastlantı sonucu düştüğü bu bataktan kurtulmak için hiç bir çaba göstermemesi, hatta giderek daha da derine batmasıydı. Bundçular duruma egemen olduklarını hissetiler, ve tüzüğe kendi damgalarını vurdular...

1903 de yayımlandı

Werke, Bd.7, S.68-70

"ISKRA" REDAKSİYONUNDAN NEDEN AYRILDIM (x)
(PARÇA)

"Iskra" Redaksiyonuna Mektup (21)

...Tüzüğün 1. Paragrafı ve Merkez Kurullarının seçimi üzerine yapılan tartışmalar bu ayrılığın niteliğini belirli bir şekilde göstermiştir : Iskracı azınlık (başlarında Martov olmak üzere), yavaş yavaş Iskracı olmayanlardan ve kararsız öğelerden gittikçe artan bir sayıyı çevrelerine toplamakta ve Iskracı çoğunluğa (bunlara Plehanov ve ben de dahildik) karşı çıkmaktaydılar. Tüzüğün 1. Paragrafı üzerinde yapılan tartışmalar sırasında bu gruplaşma henüz kesin biçimini almamıştı, ama yine de, Bundçuların oyları ve "Raboçeye Delo" nun üç oyundan ikisi, "Iskra"-azınlığına üstünlük sağlamıştı. Merkez kurullarının seçiminde, "Iskra"-çoğunluğu (beş Bundçunun ve iki "Raboçeye Delo" yandaşının Kongreyi terketmesinden doğan durum sayesinde) Kongre çoğunluğuna dönüştü. Ve, sözcüğün gerçek anlamıyla, aramızdaki ayrılık şu andan itibaren başlamaktadır.

... O halde biz Martov'un formüle ediş biçiminin, Iskracı olmayan ve sözde Iskracı öğeler tarafından rastlantı sonucu değil, tersine, çünkü oportünizme doğru bir adım olduğu için desteklendiğini kanıtlayacağız... Her iki "kampı" (yani Iskracı çoğunluk ve azınlığı) oldukça belirgin bir şekilde birbirinden ayıran tek gerçek ilkesel çatışma, tüzüğün 1. Paragrafıyla ilgili çatışmaydı...

25 ve 29 Kasım (8 ve 12 Aralık) 1903 günleri arasında yazıldı

1903 de yayımlandı

Werke, Bd.7, S.111/112, 116

(x) Bu mektubu, 53. sayısı çıkar çıkmaz "Iskra" redaksiyonuna yolladım. Redaksiyon, mektubu 54. sayıda yayımlamayı reddetti, bunun üzerine ben de özel sayı olarak çıkarmak zorunda kaldım.

YENİ "ISKRA"NIN TUTUMU ÜZERİNE NOTLAR

"Martovcu" "Iskra"nın şimdi almış olduğu tavırda beni en çok öfkelerendiren ^{nokta} ~~konular~~, manevi ikiyüzlülük ve yalancılık, sorunun özüne girmekten kaçınmak, parti platformunun görüşünü ve parti kararlarını 1 çabukluğuyla ortadan kaldırma, kavramları ve gerçekleri ters yüz ~~ne~~ denemeleridir. Bu yalancılığa karşı yoldaşlardan bir kaçının gösterdiği vurdumduymazlık, ilgisizlik ve duyarsızlık, sadece sorunu tanımamalarıyla ~~izah edilebilir~~ ^{açıklanabilir}. Bilgisizliğin üzerine aydınlatmayla gidilir, ve Kongre ve de Yurt Dışı Birliği konferansının tutanakları yayımlanır yayımlanmaz, yani çok yakında, yazmaya başlayacağım özel bir broşürde, tüm meseleyi en küçük ayrıntılarına kadar açıklamak (gerekirse tüm belgelere başvurarak) olan niyetimden hiç bir şekilde vazgeçmeyeceğim.

Martovcuların partiyi aldatmak için başvurdukları (belki hatta olasılıkla geçirdikleri histeri sonucu herşeyden önce kendi kendilerini aldattıkları) temel deformasyonun ilki, Iskracılar arasındaki anlaşmazlıkların gerçek kaynak ve nedenlerinin ters yüz edilmesi, ikincisi, hücreler ve düzen bozukluğu, sektercilik ve parti ilkeleri kavramlarının ters yüz edilmesidir.

Birinci ters yüz ediş, aslında, Kongreden sonra ve Merkez kurullarının muhalefete karşı giriştikleri savaşım sırasında, her iki tarafın karşılıklı atıp tuttukları bir çekişmenin, "ilkesel" fikir ayrılığı olarak öne sürülmesinden ibarettir. Çekişmenin içeriği, çoğunluk, muhalefeti histerik sinsiler, partiyi soyan bakanlar ya da histerik rezalet çıkarıcılar diye nitelerken (Yurt Dışı Birliği konferansına bakın), muhalefetin de çoğunluğu, otokratlar, biçimciler, bürokratlar olarak adlandırmasından ibaretti. Ve şimdi bu karşılıklı "övgüler" in bir bölümü, Merkez organlarında ilkesel fikir ayrılığı olarak bahsedilmekte ! Bu biraz aşağılatıcı değil midir ?

Gerçekte, anlaşmazlıkların nedeni, Martovcuların bataklığa dönüşmesinde yatmaktadır. Bu dönüşme, Kongrede, tüzüğün 1. Paragrafı ve Merkez kurullarının seçimi sırasındaki gruplaşmada açıkça görülmüştür. Belirli bir bölüm için kuşkuya yer bırakmayan bu ilkesel fikir ayrılığının özüne girilmemiş ve suskunlukla geçiştirilmiştir.

İkinci ters yüz ediş, Martovcuların, bir hücrenin çıkarları doğrultusunda ve merkez organlarına sızmak için (çünkü hiç kimse, amacın çıkmayan polemiği ve fikirlerini serbestçe açıklamayı sınırla-

mamıştı, tam tersine, Martovculardan yazmaları için defalarca istendi ve rica edildi), üç aydan beri tüm partinin ve tüm çalışmanın düzeni- ni bozmaktan, ve şimdi de, arka kapıdan redaksiyona sızdıklarından bu yana, kendi boykot ve sızma taktiklerini v.b. susarak geçiştirir- ken, çoğunluğa karşı, düzen bozucu biçimcilik, bürokratikçilik gibi gülünç suçlamalarda bulunduklarını örtbas etmekten ibarettir. Bu biraz aşağılatıcı değil midir ? İki yoldan biri : Ya tüm "çekişme" unutulma- ya terkedilir, ama sonradan bu konuda hiç konuşulmamalı ve de Merkez Organında çekişmenin yinelenmesine göz yumulmamalıdır, çünkü bürokratikçilik çılgınlıkları da aşağılık sızma taktiğinin yinelenmesinden başka bir şey değildir. Ya da fikir ayrılığı değildir, ve ardından her şey açığa vurulur.

1903 Aralığının ikinci yarısında yazıldı

İlk kez 1929 da yayımlandı

Werke, Bd.7, S.122/123

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI
TÜSTAV

BİR ADIM İLERİ İKİ ADIM GERİ
(PARTİMİZDEKİ BUNALIM) (22)
(PARÇA)

g) PARTİ TÜZÜĞÜ

YOLDAŞ MARTOV'UN TASLAĞI

Kongre, Programdan sonra Tüzük konusunu ele aldı (biz yukarıda değinilen MO sorununu ve delegelerin çoğunluğu tarafından ne yazık ki doyurucu şekilde sunulmayan raporları bir yana bırakıyoruz). Tüzük sorununun hepimiz için büyük önem taşıdığını söylemek gereksiz. Gerçekten de, "Iskra" başlangıçtan buyana sadece bir yayın organı olarak değil, bir örgütlenme hücresi olarak da hareket etmişti. "Iskra", 4. sayısındaki baş makalede ("Nereden başlamalı?") tam bir örgütlenme planı(x) ortaya koymuş ve bu planı üç yıl boyunca yöntemli bir şekilde ve yanılmadan uygulamıştır. İkinci Kongre "Iskra"yı Merkez Organı olarak kabul ederken buna uygun kararın nedenlerine ilişkin üç maddeden ikisi iste bu örgütlenme planına ve "Iskra"nın örgütsel düşüncelerine ayrılmıştı: Partinin pratik çalışmalarının yönetimindeki işlevi ve birleşmeye yönelik çalışmalardaki başta gelen rolü. Eğer Partinin bütünü, belirli örgütsel düşünceleri kabul etmez ve tüm biçimleriyle saptamazsa, "Iskra"nın etkinliğine ve Partinin örgütlenmesine yönelik tüm çalışmaya, Partinin edimsel olarak yeniden kurulmasına yönelik tüm çalışmaya bitmiş çözümüyle bakılamayacağı çok doğaldır. Bu ödevi, Partinin örgütlenme Tüzüğü de yerine getirecekti.

"Iskra"nın Partinin örgütlenmesine temel yapmaya çalıştığı ana düşünceler başlıca iki şekilde sonuçlanıyordu: Birincisi, merkeziyetçilik düşüncesi ki, örgütsel tüm kısmi ve ayrı ayrı sorunların çözümü için ilkesel olarak yöntemleri saptıyordu. İkincisi, ideolojik yönden yol gösteren organın, gazetenin özel işleviyle ilgiliydi ve devrimci saldırı için ilkönce yurt dışında bir hareket üssü yaratılmasını gerektiren siyasal kölelik koşulları altında Rus Sosyal Demokrat işçi hareketinin geçici ve özel istemlerini gözönünde bulunduruyordu. İlk düşünce, sadece ilkesel olarak tüzüğün bütününe etki etmeliydi; ikincisi, bölgedeki geçici durumlardan ve eylem yöntemlerinden doğan kısmi bir düşünce olup ifadesini, merkeziyetçilikten görünürde sapmada, iki merkezin, MO'nın ve MK'nin kurulmasında buluyordu.

(x) Yoldaş Popov "Iskra"nın Merkez Organı olarak kabul edilmesi konusunda yaptığı konuşmada şöyle diyordu: "Iskra'nın 3. ya da 4. sayısındaki makaleyi anımsıyorum: 'Nereden başlamalı'. Rusya'da

Partinin Iskra ilkelerine göre örgütlenmesi konusundaki bu her iki düşünce ana düşünce, tarafımdan hem "Iskra"nın(No.4) başmakalesi "Nereden başlamalı?"da, hem de "Ne yapmalı?"da geliştirildi ve sonunda hemen hemen bir Tüzük biçiminde "Bir yoldaş mektup"da ayrıntılarıyla açıklandı. Eğer "Iskra"nın kabul edilmesi ve onaylanması sadece kağıt üzerinde kalmayacaksa, sadece resmi bir lafazanlık değilse bu düşünceleri yaşama geçirecek olan Tüzük maddelerini formüle etmek için aslında geriye sadece bir redaksiyon çalışması kalıyordu.Yeni yayımladığım "Bir yoldaş mektup"un önsözünde, tüzükle bu broşürü şöyle bir karşılaştırmamın, her ikisinde de örgütlenmeye ilişkin düşüncelerin tamamen aynı olduğunu saptamaya yeteceğini zaten belirtmiştim.

"Iskra"nın örgütlenmeye ilişkin düşüncelerini Tüzükte formüle etmek için gereken redaksiyon çalışmasıyla ilgili olarak yoldaş Martov'un yüzünden ortaya çıkan bir olaya değinmem gerekiyor. Martov, Birlik konferansında (S.58) şöyle diyordu : "...olguları açıklamak, bu madde (yani birinci madde) nedeniyle oportünizme kaymamın Lenin için ne kadar beklenmedik bir şey olduğunu gösterecektir. Kongreden bir buçuk ya da iki ay kadar önce, 1. maddede aynen yazılmış olan, Kongreye tarafımdan önerildiği şekilde hazırlanmış olduğum taslağı Lenin'e gösterdim. Lenin, çok ayrıntılı olduğu gerekçesiyle taslağıma karşı çıktı, ve bana, sadece 1. maddedeki düşünceyi - bazı değişikliklerle kendi Tüzüğüne alabileceği üyeliğin tanımını düşüncesini beğendiğini söyledi; çünkü benim formüle ediş biçimimi başarısız bulmuştu. Yani Lenin, benim formüle ediş biçimimden çoktan beri haberdardı, ve bu konudaki görüşlerimi de biliyordu. Görüyorsunuz ki, Kongreye görüşlerimi gizlemeksizin, açık alınla geldim. Karşılıklı kooptasyona karşı, Merkez Komitesine ve Merkez Organına kooptasyon konusundaki oybirliği ilkesine karşı v.b. muhalefet edeceğimi daha önceden bildirmiştim".

Karşılıklı kooptasyona karşı savaş açma konusunda meselenin ne olduğunu yeri gelince göreceğiz. Şimdi biz, Martov'un Tüzüğünün "açık alın"lılığına bir göz atalım. Martov, Birlik Kongresinde kendi başarısız taslağıyla birlikte (Martov Kongrede bu başarısız taslağı geri çekmiş, ama Kongreden sonra kendine özgü inatçılığıyla yeniden ortaya çıkarmıştır) belleğine dayanarak bir takım yan olayları anlatırken bu tür durumlarda olduğu gibi, bir çok şeyi unutmuş ve bu ne-

etkinlik gösteren yoldaşlardan pek çoğu bu makaleyi yerinde bulmadılar, diğerlerine bu plan hayalci görünmüştü, ve çoğunluk (? olasılıkla yoldaş Popov'un çevresindeki çoğunluk) bunun arkasında sadece aşırı bir tutkunun gizli olduğunu açıkladı". Okayucuların gördüğü gibi, politik görüşlerimin aşırı tutku olarak yorumlanmasına artık alışmak zorundayım, çünkü bu yorum şimdi Axe'rod ve Martov yoldaşlar tarafından yine tazelenmektedir.

denle de birçok şeyi yeniden birbirine karıştırmıştır. Özel görüşmelere ve kendi belleğine dayanma eğilimine karşı uyarıda bulunan yeteri kadar olgunun varolduğu düşünülebilirdi (kişiler ellerinde olmadan sadece kendileri için yararlı olanı anımsarlar!), ancak Martov, başkalarına ulaşamadığından değersiz kaynaklara başvurmaktadır. Bugün yoldaş Plehanov bile onu taklit etmeye başlıyor - Körle yatan şaşı kalkar.

Martov'un taslağının birinci maddesindeki "düşünce"yi "beğenemedim", çünkü taslağı, Kongrede meydana çıkması gereken hiç bir düşünceyi içermiyordu. Belleği onu yanıltıyor. Bereket versin kağıtlarının arasında Martov'un, "birinci maddesi, kendisi tarafından hiç de Kongreye önerildiği şekilde kaleme alınmamış olan" taslağını buldum! Buna da "açık alınlılık" deniyor!

Martov'un taslağındaki birinci madde: "Programını kabul eden ve Partiyi hem maddi yönden hem de bir Parti örgütündeki kişisel çalışmasıyla destekleyenler Partinin üyesi sayılır".

Martov tarafından Kongreye önerilen ve kabul edilen birinci madde : "Programını kabul eden, Partiyi maddi yönden destekleyen ve örgütlerinden birinin yönetimi altında Partiye düzenli olarak yardımda bulunanlar Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisinin üyesi sayılır".

Benim taslağımdaki birinci madde : "Programını kabul eden ve Partiyi hem maddi yönden hem de bir Parti örgütündeki kişisel çalışmasıyla destekleyenler Partinin üyesi sayılır".

Bu karşılaştırmadan, Martov'un taslağının hiç bir düşünceyi içermediği ve sadece boş bir gevezelik olduğu açıkça görülmektedir. Parti üyesinin, Parti organlarının denetim ve yönetimi altında çalışacağı açıktır, zaten başka türlü de olamaz, bu konuda sadece hiç bir şey söylemeden gevezelik edenler, "Tüzüğü" içeriksiz bir yığın sözle ve bürokratik (yani, dava için gereksiz, ama dış görünüş için sözde gerekli) formüllerle doldurmayı sevenler konuşmaktadır. Birinci maddedeki düşünce, şu soru sorulduğunda açıkça ortaya çıkar : Parti organları yöneticilik işlevlerini, hiç bir Parti örgütüne ait olmayan Parti üyeleri karşısında gerçekten uygulayabilirler mi ? Yoldaş Martov'un taslağında bu düşünceden de hiç bir iz yoktur. Bu nedenle yoldaş Martov'un "bu sorunla" ilgili "görüşlerinden" haberdar olamazdım, çünkü yoldaş Martov'un taslağı bu sorunla ilgili hiç bir görüşü içermemektedir. Demek ki olgular, yoldaş Martov'un açıklamasında karıkarışık...hale getirilmiştir...

nı ilan etmiştir. Maalesef yazı kurulu üyeleri, bilinmeyen konuları gizlemekle yetinerek, bu farklılıkların neler olduğunu ortaya koymakta hiç acele eder görünmüyor.

Yeni yazı kuruluna bu zor görevinde yardımcı olmak için bazı şeyler yapılmalıdır. *Iskra*'nın eski örgüt görüşleri kaba taslaklara kadar inen bütün ayrıntıları ile bilinsin; belki o zaman yeni yazı kurulu, sonunda kendi «ideolojik yönetimi» altında *yeni* örgütsel görüşlerini Partiye açıklayacaktır. Belki bunlar bize, Partimizin Örgüt Kuralları hakkındaki temel değişikliklerin *kesin formülasyonunu* verir. Gerçekten bu Örgüt Kurallarının bizim herzamanki örgüt planlarımızı ifade ettiğini anlamıyan var mıdır?

Eğer okuyucu *Ne Yapmalı?* ve *Iskra*'da yayınlanan örgüt sorunları ile ilgili yazılarla *Bir Yoldaşa Mektub'u*, ve *Bir Yoldaşa Mektup*'la İkinci Kongrede kabul edilen Kuralları karşılaştırırsa, bizim, *Iskra*'cılarının çoğunluğunun ve Parti Kongresindeki çoğunluğun, örgütsel «çizgi»imizi ne kadar tutarlı olarak izlediğimiz konusunda açık bir düşünceye sahip olacaktır. *Iskra*'nın yeni yazı kuruluna gelince, biz büyük bir sabırla onun yeni örgütsel görüşlerini açıklayan beyanatını bekleyeceğiz; onların yanlışlarına nerede gözünü açmak gerektiğini işaret etmek ve ne zamandan beri ve niçin «taptıkları putları yıkmaya» başladıklarını göstermek için bekleyeceğiz.

Ocak 1904

N. Lenin, *Örgütsel Görevlerimiz*
Üzerine Bir Yoldaşa Mektup
broşüründe yayınlanmıştır,
Çenevre, 1904

Bütün Eserleri, C. 5., s. 132-133

BİR YOLDAŞA MEKTUP [5]

Değerli Yoldaş,

«St. Petersburg Devrimci Parti Örgütü» için hazırladığınız tasarinin eleştirilmesi için yaptığınız ricayı memnuniyetle yerine getiriyorum. (Genellikle, St. Petersburg'daki Rusya Sosyal - Demokrat İşçi Partisinin örgüt çalışmasını kasteder görünüyorsunuz.) Ortaya attığınız sorun o kadar önemli ki, St. Petersburg Komitesinin bütün üyeleri ve hatta genel olarak bütün Rusya Sosyal - Demokratları bu sorunun tartışılmasına katılmalıdır.

Herşeyden önce, başlangıçtaki «Liga» örgütlenmesinin (sizin adlandırdığınız gibi «Liga tipi») biçimsizliğine ilişkin açıklamanızla tamamen aynı düşüncede olduğumu ifade edeyim. *Rabocheye Dyelo*'nun savunucularının «demokratik» ilkeler adına büyük bir gururla ve azimle şampiyonluğunu yaptıkları seçim sistemi ve işçilerin aktif çalışmadan kopmaları durumuna karşılık, ilerici işçiler arasında ciddi bir eğitim ve devrimci bilinçlendirme yokluğundan söz ediyorsunuz.

Durum kesinlikle şudur: (1) ciddi bir eğitim ve devrimci bilinçlendirmenin olmayışı (sadece işçiler arasın-

da değil, entellektüeller arasında da); (2) seçim ilkesinin yanlış anlaşılması ve aşırı derecede uygulanması ilkesi, ve (3) işçilerin aktif *devrimci* çalışmadan kopmaları - St. Petersburg örgütünün ve Partimizin diğer birçok mahalli örgütünün başarısızlığının esas nedeni gerçekte burada yatıyor.

Mektubumuzdaki genel açıklamalardan anladığım kadarıyla, örgütsel görevlere ilişkin temel görüşünüzü tamamen paylaşıyorum ve örgüt planınıza da katılıyorum.

Sizinle, özellikle tamamen aynı görüşte olmamın nedeni, bütün Rusya ölçüsündeki çalışmaya ve bir tüm olarak Partinin çalışmasına bağlı görevlere özel bir önem verilmesi gerektiğine inanmamdır. Tasarınızda, bu, Birinci Madde'de ifade ediliyor ve şöyledir: «İşçiler arasında devamlı muhabirleri bulunan ve örgüt içindeki çalışmayla sıkı bağı olan *Iskra* gazetesi, Partinin yönetici merkezidir (bir komitenin veya semtin değil).» Ben, sadece, teorik gerçekleri, taktik ilkeleri, genel örgütsel düşünceleri ve istenen anda, tüm Partinin genel görevlerini açıklayıp geliştiren gazetenin, Partinin *ideolojik* önderi olabileceğini ve olması gerektiğini söylemekle yetineceğim. Fakat sadece, bütün komitelerle *kişisel* bağları sağlayan, Rusya Sosyal-Demokratları arasındaki bütün en iyi devrimci güçleri kucaklayan ve yayınların dağıtılması, bildiri basılması, güçlerin yerleştirilmesi, özel bazı girişimlerde sorumluluk alacak kişi ve grupların saptanması ve bütün Rusya ölçüsünde bir ayaklanma v.b. gibi, Partinin bütün genel *sorunlarıyla* uğraşan özel bir merkezi grup (buna Merkez Komitesi diyelim), hareketin doğrudan doğruya *pratik* önderi olabilir. Örgütün tam gizliliğini ve hareketin sürekliliğini korumak esas olduğundan, Partimizin *iki* yönetici merkezi *olabilir* ve öyle olmalıdır; bir M.O. (Merkez Organ) ve bir M.K.

(Merkez Komitesi). Birincisi ideolojik önderlikten, ikincisi ise, direkt ve pratik önderlikten sorumlu olacaktır. Bu gruplar arasında, sadece bir tek Parti programıyla değil, fakat aynı zamanda *iki grubun bileşimi* ile (her iki grup da, M.O. ve M.K., birbirleriyle tam bir ahenk içinde olan kişilerden oluşmalıdır) ve düzenli, sistematik birleşik toplantıların düzenlenmesiyle, eylem birliği ve gerekli dayanışma mutlaka sağlanmalıdır. Ancak böylece, bir taraftan M.O. Rus jandarmasının genişlemesinin yanısıra yerleşebilir, süreklilik ve tutarlılığı kesinleşir, ve diğer taraftan da M.K. bütün temel meselelerde M.O. ile tam bir birlik içinde olacak ve hareketin bütün pratik yönlerden doğrudan *sorumluluğunu* almak için, yeterli özgürlüğe sahip olacaktır.

Bu yüzden Tüzüğün Birinci Madde'si (sizin tasarınıza göre) yönetici organ olarak, sadece Parti organını tanımakla yetinmemeli (elbette ki, bu gereklidir), fakat aynı zamanda bir mahalli örgütün, bu merkezi kuruluşların yaratılması, desteklenmesi ve sağlamlaştırılması için aktif çalışma görevine kendini verdiğini de belirtmelidir. Bu merkezi kuruluşlar olmadan Partimiz bir parti olarak var olamaz.

Daha sonra, İkinci Madde'de, komitenin «mahalli örgütünü yönetmesi» gerektiğini söylüyorsunuz. («Partinin her türlü mahalli çalışması ve bütün mahalli örgütleri» demek belki daha doğru olacaktır; ancak, ben, formülasyonun ayrıntılarına girmeyeceğim), ve komitenin hem işçiler hem de entellektüellerden oluşması gerektiğini, çünkü bunları iki ayrı komiteye ayırmanın zararlı olacağını söylüyorsunuz. Bu kesinlikle doğrudur. Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisinin sadece bir tek komitesi olması, bunun da, kendilerini, bütünüyle Sosyal-Demokrat çalışmaya veren, tam inanmış Sosyal-Demokratlardan oluşturulması gerekir. Mümkün olduğu

kadar fazla işçinin, tam sınıf bilincine vardığını, profesyonel devrimci ve komite* üyesi olduğunu özellikle göreceğinizi söyleyebilirim. Bir zamanlar iki değil, *tek* bir komite vardı ve komite üyelerinin işi, *kişisel olarak*, özel önemi olan çok sayıda işi tanıtmaktı. İşçilerin arasındaki sorunlarda, önderliği alabilmek için, her yönden ilerleyebilecek bir çıkışa sahip olmak, çok sayıda işçi tanımak ve her türden kanalların bulunması v.b. gerekirdi. Bu yüzden komite, işçilerin arasından, işçi sınıfı hareketinin, muhtemel bütün esas *önderlerini içine almak* zorundadır; komite, mahalli hareketin *bütün* yönlerden yönetecek *bütün* mahalli kuruluşların, güçlerin ve Parti araçlarının sorumluluğunu üzerine alacaktır. Siz komitenin nasıl oluşacağını söylemiyorsunuz. - bu konuda özel kuralların gerekliliği üzerinde anlaşıcağımızı sanıyorum; komitenin oluşturulması, Sosyal - Demokratlar için, karar verilmesi gereken acil bir sorundur. Belki de, yeni üyelerin komiteye girmesinin, komite üyelerinin çoğunluğunun (veya üçte ikisinin v.b.) kararıyla gerçekleşeceğine işaret edilecektir; ve böylece komite, bütün bağların (devrimci açıdana) güvenilir ve (siyasal anlamda) emin ellere verildiğini ve aday üyelerin ileri derecede hazırlandığını görmelidir. M.O. ve M.K.'miz olduğunda, yeni komiteler, sadece bunların işbirliği ve onayıyla oluşacaktır. Komitelere mümkün olduğu kadar fazla üye girmemelidir, (böylece komiteler eğitilmiş, her biri devrimci eylemin özel bir dalında ihtisaslaşmış kişilerden oluşacaktır), Aynı zamanda, *bütün* yönlerden çalışmayı üzerine alacak, tam temsil etme durumunda ve kararları uygulayacak yeterli sayıda üyeyi de kapsama-

* Komiteye alacağımız devrimci işçileri, işçi yığınları arasında en çok bağı ve en iyi «nitelikte» olanlardan seçmek zorundayız.

lıdır. Üyelerin sayısı çok fazla olursa ve sık sık toplanmaları zorlaşırsa, komiteden özel ve çok sayıda (beş veya daha az sayıda kişiden oluşan diyelim), bir *yürütme* grubu seçmek gerekebilir. Şüphesiz ki, sekreter ve tüm olarak çalışmaya pratikte rehberlik etme yeteneğindeki kişiler dahil olacaktır. Tutuklamalar olduğunda çalışmanın durmaması için, bu gruba aday üyelerden de alınması *özellikle önemlidir*. Yürütme kurulunun çalışmaları, buraya üye olmak v.b. komitenin genel toplantısında onaya sunulmalıdır.

Daha ileride, komiteden *sonra*, bunun altında, şu kuruluşları teklif ediyorsunuz: (1) tartışma toplantıları («en iyi» devrimcilerin konferansları); (2) semt grupları; (3) bunların her birine bağlı olan propaganda grubu; (4) fabrika grupları; ve (5) bir bölgedeki fabrika gruplarının delege «temsilcilerinin toplantıları.» Diğer *bütün* kuruluşların (sizin sözünü ettiklerinizin yanı sıra, aşırı derecede birbirinden ayrılmış olanlar da) komiteye tabi olmaları gerektiği konusunda sizinle tamamen aynı düşüncedeyim; ve semt gruplarıyla (çok büyük şehirler için) fabrika gruplarının (her zaman ve her yerde) varlığı için bu gereklidir. Birçok ayrıntılı sorunlarda sizinle tamamen aynı fikirde değilim gibi görünüyor. Örneğin, «tartışma toplantıları» sorununu ele alırsak, ben bunların *tamamen gereksiz* olduğu kanısındayım. «En iyi» devrimciler tamamen komitede olmalı veya özel bir çalışmaya katılmalıdır (basım, nakil, ajitasyon görevleri, örgütte, diyelim ki pasaport bürosu veya cesurlarla ve *ajan provakatörlerle* uğraşan savaş birliklerinde veya ordudaki gruplarda v.b.)

«Konferanslar» komitede veya *her* semtte, her fabrikadaki propaganda, iş kolu (dokuma, mekanik, deri) öğrenci, edebiyat çevrelerinde verilecektir. Neden konferanslar, özel bir kuruluşu gerektirsin?

Devam edelim. Çok haklı olarak, Iskra'ya yazı yazma fırsatının, «her isteyene» doğrudan tanınmasını istiyorsunuz. Yalnız, «doğrudan» sözcüğü «her isteyene», gazetenin bürosunun adresinin verilmesinin kastedildiği olarak anlaşılmamalı, ancak *isteyen herkesin*, gazete-yi yayınlayanlara mektup iletmesi (veya göndermesi) zorunludur. Elbette ki, adresler *oldukça geniş bir çevre* tarafından bilinecektir; ne var ki, mektuplar, her isteye-ne değil, güvenilir ve gizlilik koşulları izleme yeteneği-ni bilenlere verilmelidir — belki de, sizin önerdiğiniz gi-bi, her semtte bir kişiye değil, bir çok kişiye verilmesi gerekebilir. Bizim çalışmamızda yer alan herkesin, tek tek her bir grubun, kararlarını, istek ve taleplerini, mut-laka *komitenin* olduğu kadar, M.O. ve M.K.'nin de dik-katine sunma *hakkının olması* da gereklidir. Bunu ya-pabilirsek, *Parti görevlilerinin bütün konferansları*, sa-kat bir iş yapmadan ve «tartışma toplantıları» gibi, giz-lilik kurallarına aykırı bir durum yaratılmadan, *doğru ve tam bilgilerin* yardımıyla yapılmış olacaktır. Elbette ki, mümkün olduğu kadar çok sayıda görevlinin *kişisel konferans* vermesi yolunda çaba harcamalıyız - ancak bu durumda, herşey, gizliliğe uyulmaya bağlıdır.

Rusya'da, genel mitingler ve toplantılar çok az ve istisnai hallerde olur ve «en iyi» devrimcilerin bu mi-tinglere katılmalarına izin verilirken, tehlikelere karşı da çok dikkatli olunması gerekir; çünkü genel olarak, *ajan provakatörlerin* buralara sızması ve casusların mi-tinge katılanları izlemesi kolaylaşacaktır. Büyük bir ge-nel toplantı (diyelim ki 30'la 100 kişi arasında) düzen-lemek mümkün olursa (yaz aylarında ormanlarda veya bu amaç için temin edilen gizli evlerde, komitenin, «en iyi» devrimcilerden bir veya ikisini, toplantıya katılan-ların olumlu kişiler olup olmadığını iyice *anlamak* için göndermesi, bence daha doğru olur; örneğin fabrika çev-

relerinden mümkün olduğu kadar çok sayıda sağlam üyenin çağrılıp çağrılmadığının v.b. anlaşılması gibi. An-cak bu toplantılar, resmi kayda geçirilmemeli, Tüzüğe konulmamalı ve düzenli olarak yapılmamalıdır. İşler, toplantıya katılan herkesin, orada bulunan herkesi öğ-renebileceği, yani herkesin bir grubun «temsilcisi» ol-duğunu bilebileceği biçimde ayarlanmamalıdır. Benim, sadece «tartışma toplantılarına» değil, aynı zamanda «temsilcilerin toplantılarına» da karşı çıkışımın nedeni budur. Bu iki kuruluşun yerine, şöyle bir kural teklif edeceğim. Komite pratikte hareketin içinde olanların ve genel olarak da işçilerin, mümkün olduğu kadar çok katıldığı büyük toplantılar örgütlemekle uğraşmalıdır. Toplantının yeri, zamanı, durumu ve bileşimi, bu tür gizli sorunlardan sorumlu olan komite tarafından tayin edilmelidir. Açık havada ve ormanlarda yapılan daha az resmi nitelikteki işçi toplantılarının hiç bir şekilde bu yolla sınırlandırılmayacağı biliniyor. Tüzüğe bu konuda hiç bir madde koymamak belki de daha iyi olur.

Daha ileride, semt gruplarının en önemli görevli-lerinin, yayınların düzenli olarak dağıtılmasını örgütle-meleri olduğu konusunda, sizinle tamamen aynı düşün-cedeyim. Bence, semt komiteleri esas olarak, fabrikalarla komiteler arasında *aracılık* ve hatta aracılıktan çok *kur-yelik* görevini yerine getirmelidir. Bunların başlıca gö-revi, gizlilik kurallarına uyararak, komiteden aldıkları yayınları başarılı şekilde dağıtmak olmalıdır. Eğer biz, özel bölge dağıtımıyla, o bölgedeki bütün fabrikalar ve mümkün olduğu kadar fazla *işçi evleri* arasında düzen-li bir bağ kurabilirsek, bu, gerek gösteriler ve gerekse ayaklanmalar için çok büyük bir değer taşıyacağından, bizim için çok önemli olan bir görevdir. Yayınlar, bildiri-ler ve açıklamaların v.b. düzenli olarak yerlerine teslimini ve bunun süratle gerçekleştirilmesini organize etmek, gö-

revlilerin, bu amaç uğruna çok sıkı çalışarak, eğitimlerini, gelecekteki gösterilerin ve ayaklanmaların hazırlanması çalışmasına *daha fazla* ağırlık verilmesini, sağlıyacaktır. Yayın dağıtımını, ayaklanma, direniş veya karışıklık zamanlarında organize etmek çok geç olacaktır, bu çalışma, dağıtım ayda iki veya üç kez *zorunlu* hale getirilerek, yavaş yavaş kurulabilir. Gazete çıkarılamıyorsa, bildiriler dağıtılabilir ve dağıtılmalıdır, dağıtım mekanizmasının hiçbir şekilde boş durmasına izin verilmemelidir. Bu mekanizma, bir gecede tüm St. Petersburg işçi sınıfını harekete geçirmeyi ve aynı zamanda ona hitap etmeyi mümkün kılacak bir duruma getirilmelidir. Bu, kesinlikle ütöpik bir amaç değildir, bildirilerin, merkezden daha dar bağlantı çevrelerine ve onlardan da dağıtıcılara sistemli olarak geçmesi sağlanacaktır. Bence, semt komitelerinin görevleri, bağlantı ve geçiş çalışmasını aşacak şekilde genişletilmeli veya daha eksiksiz koymak gerekirse, bunların görevleri aşırı bir dikkatle genişletilmelidir - yoksa bu durum sadece keşfedilme riskini arttırır ve çalışmanın bütünlüğüne zarar verir.

Elbette ki, bütün Parti sorunlarını tartışma konferansları da yapılmalıdır, ancak mahalli hareketin bütün genel sorunları üzerinde *kararlar*, sadece komite tarafından alınmalıdır. Semt gruplarının, yayının devri ve dağıtımına ilişkin bütün teknik alanlarda, bağımsız hareket etmelerine izin verilmelidir. Semt komitelerinin bileşimi komite tarafından saptanmalıdır. Bu şöyle yapılabilir: komite kendi üyelerinden bir, ya da ikisini (veya komitede bulunmayan yoldaşları) şu veya bu semte delege olarak *seçer* ve bunlara bir *bölge grubu kurmalarını* bildirir. Bölge grubu komitenin bir koludur ve gücünü komiteden alır.

Şimdi de propaganda çevreleri sorununa geçiyorum.

Propaganda güçlerimiz fazla olmadığından, bu tür çevreleri her bölgede ayrı ayrı örgütlendirmek zordur. Propaganda, komitenin tümü tarafından tek ve aynı ruhla sürdürülmeli ve iyice merkezileştirilmelidir. Bu sorunda benim düşüncem, komite, üyelerinin bir çoğuna, (komitenin bir kolu veya *komitenin kuruluşlarından birisi* olacak olan) propaganda grubu örgütlendirmelerini bildirmesidir. Bu grup, gizlilik kurallarına uymak için semt gruplarının *olanaklarından* yararlanarak, propaganda çalışmasını *bütün şehirde* ve komitenin «alanındaki» bütün mahalli semtlerde yürütmelidir. Gerekirse, bu grubun alt gruplar kurar, görevlerinin bir kısmını bunlara devreder, ancak bütün bunlar, sadece komitenin izniyle yapılabilir. Komite, her zaman, kayıtsız ve şartsız olarak, hareketin bütünüyle herhangi bir bağı olan bir gruba, alt gruplara veya çevrelere kendi temsilcisini seçme hakkına sahiptir.

Bu türden bir örgütlenme, komitenin veya onun alt kuruluşlarının bu tip kolları, harekete hizmet eden çeşitli grupların hepsine aynen uygulanmalıdır. - örneğin lise ve yüksek okullardaki öğrenci gruplarında; hükümet memurları arasındaki taraftarların gruplarında; nakil, basım ve pasaport gruplarında; gizli toplantı yerleri düzenleyen gruplar arasında; casusları etkisiz hale getiren gruplarda; askerlikle ilgili gruplarda; silah temin eden gruplarda; «maddi gelir getiren işletmeleri» organize eden gruplarda v.b. Gizli bir örgütü yaşatma sanatı, *mümkün olan herşeyi* kullanmak, «herkese yapacak bir iş vermekle», aynı zamanda hareketin tümüne önderlik etmeyi başarmakla, elbette ki yönetimde bulunmak yeteneğiyle değil, otorite, enerji, daha fazla deneyimle, daha çok yönlü olmakla, daha çok yetenekle gerçekleşebilir. Bu teklif, merkeze büyük bir güce sahip *yeteneksiz* bir kişi girdiği zaman, katı merkeziyetçiliğin ha-

reketi kolaylıkla mahvedebileceği yolundaki muhalefet olasılığına karşı yapılmıştır. Elbette ki, bu da mümkün-
dür, ancak bu, ademî merkeziyetçilik veya seçim ilke-
siyle giderilemez, böyle bir şeyin geniş ölçüde uygulan-
masına kesinlikle izin verilemez ve otokrasi koşulları al-
tında sürdürülen devrimci çalışmaya zarar verir. Hiç bir
tüzük de buna karşı engelleyici olamaz, bu sadece, tek
tek her grupçuğun kararlar almasıyla başlayan, M.K. ve
M.O.'na çağrıda bulunmasıyla devam eden ve (en kötü
olasılıkla) yönetimdeki kesinlikle yeteneksiz kişinin bu-
radan *atılmasıyla* son bulan, «yoldaşça etkileme» tedbir-
leriyle engellenebilir. Komite, devrimci çalışmanın de-
ğişik alanlarının değişik yetenekleri gerektirdiğini düşü-
nerek, mümkün olan en geniş iş bölümüne ulaşmak için
çaba harcamalıdır ve bazan, örgütleyici olarak kesinlik-
le yetersiz bir kişi, ajitator olarak değerli olabilir veya
sıkı bir gizli çalışmada başarılı olmayan, çok iyi bir pro-
pagandist olabilir v.b.

Propagandistler konusuna gelmişken, bu mesleği,
buna yatkın olmayan kişilerin üzerine yükleyerek, pro-
paganda düzeyinin düşürülmesini bir kaç kelimeyle eleş-
tireceğim. Hiç bir ayırım yapmadan, her öğrenciyi pro-
pagandist olarak kabul etmek, bizim aramızda bazan
alışkanlık haline gelmekte ve her *genç çocuk* «bir gruba
verilmesini» v.b. talep ediyor. Buna karşı çıkılmalıdır,
çünkü bu, büyük zarar verir. İlkeleri tam tutarlı ve ger-
çekten yetenekli olan, *çok az sayıda* propagandist var-
dır (bu özelliği kazanabilmek için insanın çok çalışmış
ve deney kazanmış olması gerekir); bu tür kişiler böy-
lece ihtisaslaşmalı, tamamen bu tür çalışmaya girmeli-
dirler. Bunlar, bir çok konferanslar vermeli ve gerekti-
ğinde diğer şehirlere gönderilmelidir ve genel olarak da
yetenekli propagandistler, değişik şehirlere gidip gelme-
lidir. Fakat yeni başlayan gençlere, esas olarak pratik

işler verilmelidir ve bu da, öğrencilerin grupları yö-
netmeleri değildir, ama bu çalışmalar iyimser olarak
«propaganda» çalışması diye nitelendirilebilir. Elbette
ki, çalışmanın bütünü ciddi pratik işler yapmayı gerek-
tirir, buna rağmen «yeni başlayanlara» da kolaylıkla ça-
lışma alanı bulunabilir.

Şimdi de fabrika çevrelerine geçelim. Bunlar bizim
için özellikle önemlidir; hareketin temel gücü *büyük*
fabrikalardaki işçi örgütlerine dayanıyor. Bunun, büyük
fabrikaların (ve iş yerlerinin) sadece işçi sınıfının sayı
bakımından hakim kesimini kapsamaması değil, fakat da-
ha önemlisi, etki, gelişme ve savaş kapasitesinin yük-
sek olmasıdır. Her fabrika, bizim kalemiz olmalıdır. Bu
yüzden, her «fabrikadaki» işçi örgütü, kendi içinde
mümkün olduğu kadar gizli, dışa doğru da bir «ağ» şek-
lini almalı, önerileri herhangi bir devrimci örgütte ol-
duğu gibi, mümkün olduğu kadar uzağa doğru ve çok
yönlü olarak genişletmelidir. Bir grup devrimci işçinin
bir çekirdek oluşturması, önder ve «eğitimci» olması
gerektiği konusunda da, üzerine basarak duruyorum.
«Fabrika çevreleri» de *dahil olmak üzere*, saf işçi veya
saf Sosyal-Demokrat sendika örgütlenmelerinden vazgeç-
mek zorundayız. Fabrika grubu veya fabrika (iş yeri)
komitesi (diğer bir sürü gruptan ayırdedilebilmesi için),
fabrikada Sosyal-Demokrat çalışmayı sürdürmek için
yönetim yetkisini ve talimatları *doğrudan doğruya* ko-
miteden alan çok az sayıda *devrimciden* oluşmalıdır.

Fabrika komitesinin her üyesi, kendini komitenin
temsilcisi saymalı, *komitenin* bütün emirlerine uymak
zorunda olmalı ve «savaş alanındaki ordunun» bütün
«adet ve yasalarını» bilmek zorundadır, savaş anlarında,
katıldığı bu ordunun resmi kararı olmadan ayrılma hak-
kı yoktur. Bu yüzden, fabrika komitesinin bileşimi, bü-
yük önem taşıyan bir sorundur ve komitenin başlıca

görevlerinden birisi, bu alt komitelerin iyi örgütlenmelerine eğilmektir. Ben bunu şu şekilde koyuyorum: komite, üyelerinden bazılarına, her yerde fabrika alt komitelerini örgütlendirme talimatı verir (ayrıca, diyelim ki, şu veya bu nedenden dolayı, bazı işçiler komiteye alınmadılar, fakat bunlar deneyleri, halkı tanımaları, uyanıklıkları, kurdukları bağlarla yararlı olabilirler). Bu grup, semt temsilcilerine tavsiyelerde bulunur, bilgi verir, bir dizi toplantılar düzenler, fabrika alt komitelerindeki aday üyeleri dikkatlice kontrolden geçirir, onları sıkı bir teste tabi tutar, gerektiğinde sınar, tek tek denemeye çalışır ve fabrika alt komitesindeki aday üyelerin *mümkün olduğu kadar çoğuna* sorular sorar ve sonunda da, her fabrika çevresindeki üye listesini komitenin onayına sunar veya yetkili bazı işçilere tam bir alt komite kurma, tayin ve seçme yetkisinin verilmesini teklif eder. Bu yolla, komite, bu temsilcilerinden hangisinin kendisiyle ilişki kuracağını ve ilişkinin *nasıl* kurulacağını (genel bir kural olarak, semt temsilcileri aracılığıyla ancak bu kurala katkılar yapılabilir ve geliştirilebilir) tayin eder. Fabrika alt komitelerinin önemi bakımından, *her* alt komitenin M.O. ile doğrudan doğruya bağlantı kurabileceği bir adrese ve ilişki kurdukları kişilerle ilgili listeler için emin bir *saklama* yerine (örneğin, tutuklama anında alt komitenin derhal yeniden kurulması için gerekli olan bilgi, mümkün olduğu kadar düzenli ve eksiksiz olarak, Rus polisinin eline geçmeyecek bir yerde saklanılmak üzere Parti merkezine nakledilmelidir) sahip olmalarına mümkün olduğu kadar önem vermeliyiz.

Adreslerin nakli, komitenin kendi görevleri ve sorumluluğu altında yapılmalı ve bu adresleri mevcut olmayan bir «demokratik» hakla paylaşma yoluna gidilmemelidir. Son olarak da, birçok üyeden oluşan fabrika

alt komitesinin yerine, komiteden bir kişiyi görevlendirmekle (ve sırasıyla onun yerine başkasını) kendini sınırlamanın, bazan gerekli veya *daha elverişli* olduğunu söylemek, istenenin dışında bir şey olmasa gerek. Alt komite kurulur kurulmaz, ayrı ayrı görevleri olan, gizlilik dereceleri ve örgütsel biçimleri farklı bir dizi fabrika grubu ve çevrelerini örgütleme başlayacaktır, örneğin yayınları teslim etme ve dağıtma grupları (bu, kendimize ait gerçek bir posta servisi sağlamak için, sadece yayını dağıtmak için değil, fakat bunların evlere tesliminde denenmiş yöntemlere sahip olmak için, bütün işçi adresleri ve onlara ulaşma yollarına ilişkin kesin bilgiler elde etmek için, örgütlenilmesi gereken en önemli görevlerden birisidir); illegal yayınları okuma çevreleri; casusları saf dışı etme grupları*; özel olarak sendikal hareketi ve ekonomik mücadeleyi yöneten gruplar; *tamamen legal* kapsamda (yönetim yöntemleri, vergiler v.s.), uzun konuşmalara nasıl başlanıp, sürdürüleceğini bilen ve güvenle, herkesin anlayacağı dilde konuşan, halkı tanıma v.b. yeteneğinde olan ajitatör ve propaganda grupları v.b. gibi.** Fabrika alt komitesi, bütün çevrelerin (veya temsilcilerin) sıkı çalışmasıyla tüm fab-

* İşçilere şunu anlatmalıyız ki, casuslar *ajan provakatörler* ve hainler bazen öldürülmelerine rağmen, elbette bu tamamen engellenemiyor; bunu bir sistem haline getirmek istenmeyen bir şeydir ve yanlıştır. Biz, casusların maskelerini düşürerek, onları *zararsız* hale getirip, tasfiye etme yeteneğindeki bir örgütü yaratma yolunda çaba harcamalıyız. Bütün casuslarla uğraşmak imkânsızdır, fakat onları dışarı atacak ve işçi sınıfı yığınlarını *eğitecek* bir örgütü yaratmak *hem mümkündür ve hem de gereklidir*.

** Bize aynı zamanda, gösteri olaylarında ve hapisten adam kaçırma eylemlerinde v.b., askerî eğitim görmüş işçilerin veya özellikle güçlü ve atik işçilerin alındığı savaş grupları da gereklidir.

rikayı, mümkün olduğu kadar çok sayıda işçiyi kucaklamaya çalışmalıdır. Alt komitenin çalışmalarının başarısı, bu tür çevrelerin sayılarının fazlalığı, propagandistleri gezdirebilme yeteneği ve hepsinin üstünde *yayının dağıtımındaki* düzenli çalışmanın doğruluğuyla, bilgi ve mektupların toplanmasıyla ölçülmelidir.

Özetlersek, bence, genel tipte bir örgüt şöyle olmalıdır: mahalli hareketin tümünün başında, bütün mahalli Sosyal-Demokrat çalışmaların başında bir komite bulunmalıdır. Komiteye bağlı semt grupları ve fabrika (iş yeri) alt komiteleri şeklinde örgütlenen ve *sorumlu temsilcilerin sıkı çalışmasıyla* (mümkün olduğu takdirde) işçi sınıfı kitlesinin tümünü kucaklayan kuruluşlar ve kollar olmalıdır. Barış zamanlarında bu ince çalışma; yayınların, bildirilerin, ilanların dağıtılması ve komite ile gizli irtibatlar biçiminde, savaş zamanlarında ise, gösteriler ve benzeri kollektif faaliyetlerin organize edilmesi biçiminde olacaktır. İkinci olarak, komite, hareketin tümüne hizmet eden çevre ve grupların her çeşidini kuracaktır (propaganda, nakil, her çeşit yeraltı çalışması v.b.). Bütün gruplar, çevreler, alt komiteler v.b. komitenin kuruluşlarından veya komitenin kollarından gerektiği gibi yararlanmalıdır. Bunlardan bazıları, Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisine katılma isteklerini açıkça söyleyecekler ve komite uygun görürse, Partiye girecekler, belirli görevler alacaklar (komitenin genel-geleriyle veya komiteyle anlaşarak), Parti organlarının emirlerine itaat etmeyi kabul edecekler, bütün Parti üyelerinin haklarından yararlanacaklar ve komiteye üye olmak için, o anda aday sayılacaklar v.b. Diğerleri, Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisine katılamayacaklar ve Parti üyelerinin kurduğu çevrelerin içinde olacaklar, ya da şu veya bu Parti grubuyla birleşeceklerdir v.b.

Bütün iç sorunlarda, *bütün* bu çevrelerin üye-

leri, elbette, bir komitenin bütün üyeleri gibi eşit durumdadır. Tek ayrıcalık, mahalli komite ile (M.K. ve M.O. ile de) *kişisel* ilişkinin komite tarafından bu amaç için seçilen kişi (veya kişiler) tarafından sürdürülmesi olacaktır. Mahalli komiteye ve M.K. ile M.O.'na düşüncelerini iletme hakkına da (fakat kişi olarak değil) sahip olan bir kişi, diğer bütün sorunlarda geri kalanlarla eşit durumdadır. Sözü edilen bu ayrıcalıklı durum, eşitlik ilkesinin çiğnenmesi değil, fakat sadece kesin gizlilik isteğinin bir gereğidir. «Kendi» grubundan komiteye, M.O. veya M.K.'ne bir haberin iletilmesinde başarısızlığa uğrayan bir komite üyesi, doğrudan doğruya parti görevini yapmamaktan suçlu duruma düşer. Ayrıca, gizlilik derecesi ve değişik çevrelerin örgüt biçimi, görevlerin niteliğine bağlıdır; durumlarına göre, örgütler («en katı», en dar örgüt biçiminden, «en gevşek», en geniş, serbest kurulan ve açık türüne kadar sıralanan) çok çeşitli olacaktır. Örneğin, dağıtım gruplarında sıkı bir gizlilik ve askeri disiplin olmalıdır. Propaganda gruplarında da gizliliğe uymalıdır; fakat bu disiplin, askeri disiplin derecesinde olmayabilir. İşçi grupları legal yayınları okurken veya sendikaların ihtiyaçları ve talepleri üzerine tartışmalar düzenlerken, daha az bir gizlilik gerekir v.b. Dağıtım grupları, R.S.D.İ.P.'li olmalıdır ve onun üyelerinden ve görevlilerinden bazılarını bilmelidir. Çalışma koşullarını inceleyenlerin ve sendika isteklerini dile getirenlerin, mutlaka R.S.D.İ.P.'ne bağlı olmaları gerekmez. Öğrenci, subay veya memur gruplarının, *kendi eğitim çalışmalarında, bağlı oldukları* bir veya iki Parti üyesinin, bazı durumlarda Partili olduklarından bile haberleri olmaması gerekir, v.b. Ama bir bakıma, bütün gruplarda, *kesinlikle, en fazla derecede örgütlenmeyi* istemek zorundayız, yani böyle bir gruptaki Parti üyesi, grupta çalışmanın sürdürülmesinden şeklen so-

rumludur ve bu grupların her birinin bileşiminin, çalışmasındaki tüm *mekanizmanın* ve bu çalışmanın kapsamının M.K. ve M.O. tarafından *mümkün olduğu kadar tam* olarak bilinmesi için her tedbiri almaya mecburdur. Merkezin, hareketin tümü hakkında tam bir bilgisi olabilmesi için, çeşitli Parti görevlerine, mümkün olan en geniş çevrelerden devrimciler seçilebilmesi için, Rusya'nın her yerindeki benzer nitelikteki bütün grupların birbirlerinden öğrenecekleri şeyler için (merkezin aracılığıyla), ve *ajan provakatörler* veya şüpheli kimseler ortaya çıktığında uyarıda bulunabilmek için de bu gereklidir - tek kelimeyle, her durumda bu kesinlikle ve hayati bakımdan gereklidir.

Bu iş nasıl yapılmalıdır? Komite, düzenli raporlar vererek, M.O.'na mümkün olduğu kadar çok sayıda ve mümkün olduğu kadar kapsamı geniş raporlar yollayarak, M.K.'nin ve mahalli komitenin üyelerinin değişik çevrelere uğramalarını sağlayarak ve son olarak da bu çevrelerle sağlanan bağların listesini, yani, saklamak amacıyla her çevredeki bir çok üyenin isimlerini ve adreslerini (M.O.'nın ve M.K.'nin Parti bürosuna) iletme-yi zorunlu kılarak, raporlar verildiğinde ve kurulan bağlar iletilindiğinde, bu çevreye bağlı olan Parti üyesinin görevini yaptığını söylemek, ancak mümkün olabilir; ancak bundan sonra, bir bütün olarak Parti, pratik çalışma sürdüren her çevreden bir şeyler *öğrenme* durumuna gelecektir; çeşitli çevrelerle bağlar sağlandığında, M.K.'mizin bir delegesi için *derhal* çözümler bulmak ve ara verilen çalışmayı sürdürmek her zaman kolay olacağından, ancak bundan sonra, tutuklamalar ve darbeler bizim için şiddetini kaybedecektir. Bir komitenin tutuklanması, artık tüm mekinazmayı yok etmeyecek, fakat sadece her zaman yedekte hazır olan liderlerin yerini değiştirecektir. Raporların ve ilişkilerin devredilmesinin,

gizliliğe uyulması gerektiği nedeniyle bunun olanaksız olduğu söylenmesin: bir kere, gizliliğe uymak, arzu edilen bir şeydir, ancak komitelerimiz, M.K. veya M.O. oldukça, rapor ve ilişkileri iletmek daima mümkündür ve *daima* mümkün olacaktır.

Bundan bütün Parti örgütü ve bütün Parti çalışması için büyük önemi olan bir ilke ortaya çıkıyor; hareketin pratik ve ideolojik *önderliği* ve proletaryanın devrimci mücadelesiyle ilgili olarak *mümkün olan en geniş merkezîyetçilik* gerekirken, Parti merkezine (ve böylece tüm olarak da Partiye) hareket hakkında *bilgi verme* konusunda ve Partiye karşı *sorumluluk* konusunda *en geniş ademi merkezîyetçilik* gereklidir. Hareketin önderliği, büyük pratik deneye sahip profesyonel devrimcilerden oluşan mümkün olan en az sayıdaki, en homojen gruplara devredilmelidir. Harekete katılma, proletaryanın (ve halkın diğer sınıflarının) mümkün olduğu kadar çok sayıda en ayrı ve heterojen gruplarını içine alacak şekilde genişletilmelidir. Yalnızca bu grupların herbirinin çalışmaları ile ilgili kesin bilgi sahibi olmakla değil, fakat aynı zamanda *onların bileşimi ile ilgili en geniş bilgi ile de*, Parti merkezi daima önce gelmelidir. Biz, hareketin önderliğini merkezileştirmek zorundayız. Biz, aynı zamanda (istihbaratın merkezileştirilmesi olanak dahilinde olduğu sürece, *bu önemli neden yüzünden*) tek tek üyelerin, çalışmaya katılan herkesin ve Partiye bağlı veya onunla işbirliği eden her çevrenin kendi kesiminde Partinin *sorumluluğunu* (*de-santralize etmek*) yaymak, zorundayız. Bu ademi merkezîyetçilik, devrimci merkezîyetçiliğin esas ön koşulu ve onun *esas düzelticisidir*.

Ancak, merkezîyetçilik sonuna kadar sürdürülebilirse, ve bir M.O.'na ve bir M.K.'ne sahip olursak, küçük de olsa her grup için bu komitelerle bağlantı kur-

mak mümkün olabilir - ve sadece bağlantı kurmak değil, fakat yılların deneyi ile kurulan sistemin sonucu olarak, bunu *düzenli* bir şekilde yapmak, ancak bundan sonra mahalli komitelerin tesadüfi bileşiminden dolayı ortaya çıkacak olumsuzlukları gidermek mümkün olabilecektir.

Şimdi artık, Parti içinde gerçek birliğe ve gerçek bir yönetici merkezin yaratılmasına doğru yaklaşıyoruz, şunu daima hatırlamalıyız ki, biz aynı zamanda gerek merkeze karşı sorumluluk konusunda ve gerekse merkezi, Parti cihazının bütün alanlarında bilgi sahibi kılmak konusunda en fazla *ademi merkezîyetçilik* uygulayamazsak, *merkez güçsüz kalacaktır*. Ademi merkezîyetçilik, genellikle hareketimizin en acil pratik ihtiyaçlarından birisi olarak bilinen *iş bölümünün* bir yönünden başka birşey değildir. Parti merkezinin, eski tipteki mahalli komiteler tarafından doğrudan pratik çalışmadan *koparılması* devam ederse, bir örgütün yönetici kuruluş olarak resmen tanınması, şeklen M.K.'nin kurulması, hareketimizi gerçek anlamda birleştiremez ve militan bir Parti yaratamaz. Eski mahalli komiteler bir taraftan, devrimci çalışmanın özel bir türünü kendine vermeyen, bazı özel işler için sorumluluk almayan, girilen ve iyice düşünülmüş bir işi sonuna kadar götüremeyen ve herbiri herçeşit işi sürdürmeye kalkışan karışık kişilerden oluşarak, gürültü patırtı içinde zaman ve enerji kaybederken, diğer taraftan öğrenci ve işçi yığınlarının çevreleri vardır ve bunların yarısı bile komite tarafından bilinmemektedir, diğer yarısı ise tam bir hastalık içinde, özel bir ihtisaslaşmadan yoksun, profesyonel devrimcilerin veya diğerlerinin deneyinden yararlanırken çok az şey almakta, komite kendileriymiş gibi «herşey hakkında» sonu gelmeyen konferanslarla, seçimlerle, tüzük taslaklarıyla uğraşıyorlar. Merkezin iyi çalışabil-

mesi için, mahalli komitelerin *kendilerini yeniden örgütlemeleri gerekiyor*; mahalli komiteler daha da ihtisaslaşan ve daha «iş yapar» örgütler olarak, şu veya bu alanda gerçek «üstünlüğe» ulaşmak zorundadır. Merkez, sadece tavsiyeyle, iknayla ve tartışmayla (bugüne kadar olduğu gibi) yetinmemeli, orkestrayı gerçekten yönetmeli, kimin, nerede, hangi çalgıyı çaldığını tam olarak bilmelidir; her aleti çalarken, nerede ve nasıl bir talimat alınmıştır; kim niçin ve nerede orkestranın ahenğini (müziğin kulağa cızırtılı gelmesiyle) bozuyor; uyumsuzluğu düzeltmek için kimin, nerede ve nasıl yeri değiştirilecektir v.b. Şu anda —bu açıkça itiraf edilmelidir ki— bir komitenin gerçek iş çalışması hakkında, bildirileri ve genel mektuplarından öğrendiğimiz hariç, ya hiç bir şey bilmiyoruz, ya da dostlardan veya bilgi sahibi olanlardan öğreniyoruz. Ancak Rusya İşçi Sınıfı hareketine önderlik etme ve otokrasiye karşı genel ayaklanma hazırlama iddiasındaki, büyük bir Partinin kendini bununla sınırlandırmasını düşünmek gülünçtür. Komite üyelerinin sayısı azaltılmalıdır; her birisi yararlı olacakları bir yerdeki, belirli, önemli ve özel bir göreve verilmeli; özel ve çok küçük bir yönetici merkez kurulmalı; parti temsilcilerinin çalışması, komiteyi her büyük fabrikaya bağlayacak, yayınının düzenli olarak dağıtılmasını sürdürecektir ve merkezin önüne dağıtımın ve çalışmanın bütün mekanizmasını serecek biçimde geliştirilmelidir; son olarak da, çeşitli işleri üzerine alacak veya Sosyal-Demokratlara yakın olan kişileri birleştirecek, onlara yardım edecek ve onları Sosyal-Demokrat yapmaya hazırlayacak çok sayıda grup ve çevreler mutlaka kurulmalıdır, böylece komite ve merkez daima bu çevrelerin çalışmalarından (ve bileşiminden) haberdar olacaktır. St. Petersburg ve diğer Parti komitelerinin bu hat doğrultusunda yeniden örgütlenmeleri gereki-

yör; işte tüzük sorununun biraz önem taşımasının nedeni budur.

Tekliflerimizi daha açık hale getirmek için Tüzük taslağını incelemekle işe başladım. Ve sonuç olarak öyle sanıyorum ki, *Tüzük olmadan* da her çevre için ve çalışmanın her yönü için sadece düzenli raporlar hazırlayarak ilerlemenin mümkün olduğu, gerçekte okuyucu için akla yakın gelecektir. Tüzüğe kim ne koyabilir? Komite herkesin çalışmasına rehberlik ediyor (bu apaçıktır).

Komite bir yürütme grubu seçiyor (bu her zaman gerekli değildir ve gerekli olduğu zaman da bir Tüzük sorunu değil, grubun bileşiminden ve aday üyelerinden, merkezi *bilgi sahibi etmek* sorunudur). Komite, çeşitli çalışma alanlarını üyeleri arasında taksim eder, her üyesini, komiteye düzenli raporlar vermek ve M.O. ve M.K. ne çalışmanın gelişmesini bildirmekten sorumlu tutar (burada da güçlerimizin zayıflığı yüzünden, her tarafa gitmesi *sık sık* gerçekleşmeyecek olan Tüzüğe bir madde eklemekten çok, yapılan herşeyden, merkezi, bilgi sahibi etmek daha önemlidir). Komite kimlerin kendi üyesi olduğunu tam olarak tanımlamalıdır. Komiteye yeni üyeler komite üyelerinin kararıyla alınır. Komite semt komitelerini, fabrika alt komitelerini ve belirli grupları seçer (eğer bunları sıralamak isterseniz bunu yapamazsınız ve Tüzük'te de onları sıralamak için kesin bir nokta yoktur; onların örgütlenmeleri hakkında, merkezin bilgi sahibi olması yeterlidir). Semt komiteleri ve alt komiteler aşağıdaki çevreleri örgütlerler... Bu türden değişik grupların ve alt grupların çalışmalarına ilişkin, pratik olarak genel bir parti deneyimiz olmadığından (ve bir çok yerde hiç yoktur) şu anda böyle tüzükler hazırlamanın fazla bir yararı olmayacaktır ve deney kazanmak için gerekli olan, tüzük değil, Parti için bir

istihbarat teşkilâtıdır. Mahalli örgütlerimizden her biri, şimdi tüzüğün tartışılmasına en az bir kaç gecesini veriyor. Eğer bu işi yapmak yerine, her üye bu zamanı, özel görevini *Partinin tümüne* ayrıntılı ve iyi hazırlanmış bir rapor vermeye ayırırsa, çalışma yüz kere daha yararlı olur.

Ve bu, devrimci çalışmanın her zaman, kendisini Tüzüğün yararsız olduğu belirli bir örgütsel biçime vereceği anlamına gelmez. Hayır, belirli bir örgüt biçimi gereklidir ve biz, mümkün olduğu kadar bütün çalışmamıza *böyle bir biçim vermek için* çaba harcamak zorundayız. Buna, düşünüldüğünden daha fazla genişlik kazandırmak uygundur ve hedefe Tüzük aracılığıyla değil, fakat tam ve kesin bilgileri Parti merkezine iletmekle varılabilir; ancak bundan sonra, gerçek bir sorumluluğa ve (Parti içi) tabana bağlı gerçek bir örgüt biçimimiz olacaktır. Aramızdaki *ciddi* çelişkilerin ve görüş ayrılıklarının, gerçekte «Tüzükten yana» verilen oy-larla değil, fakat mücadeleyle giderileceğini hangimiz bilmiyoruz? Parti hayatının son üç dört yılında, komitelerimizin *bir çoğunun* tarihi, böyle iç çelişmeyi doğruluyor. Bu çelişkinin belirli bir şekil almayışına şükre-elim; bu durum Partimiz için daha fazla öğretici olacak ve bizim başarılarımıza daha da deney katacaktır. Fakat hiç bir Tüzük, *böyle* yararlı ve esaslı bir belirliliği olan örgüt biçimi yaratamaz; bu ancak *Parti içindeki herşeyin bilinmesiyle* gerçekleşebilir. Otokrasi koşullarında, Parti merkezini, Parti olaylarından ve sorunlarından düzenli olarak haberdar etmenin dışında hiç bir aracımız ve silahımız yoktur.

Ve ancak bu Parti içi istihbaratı geniş bir ölçüde uygulamayı öğrenirsek, değişik örgütlerin görevlerini yerine getirirken deney kazanma imkânımız olabilir.

Ancak uzun yılları içine alan böyle bir geniş deneyin temelleri üzerinde, gerçekten *kâğıtta kalmayan* bir Tüzük hazırlayabiliriz.

1902'de yazılmış.
İlk kez 1902'de
hektograf baskısıyla
yayınlanmıştır.

1904'de R.S.D.İ.P.
Merkez Komitesi tarafından
basılan broşür metnine
göre yayınlanmıştır.

DEVRİMCİ MACERACILIK